

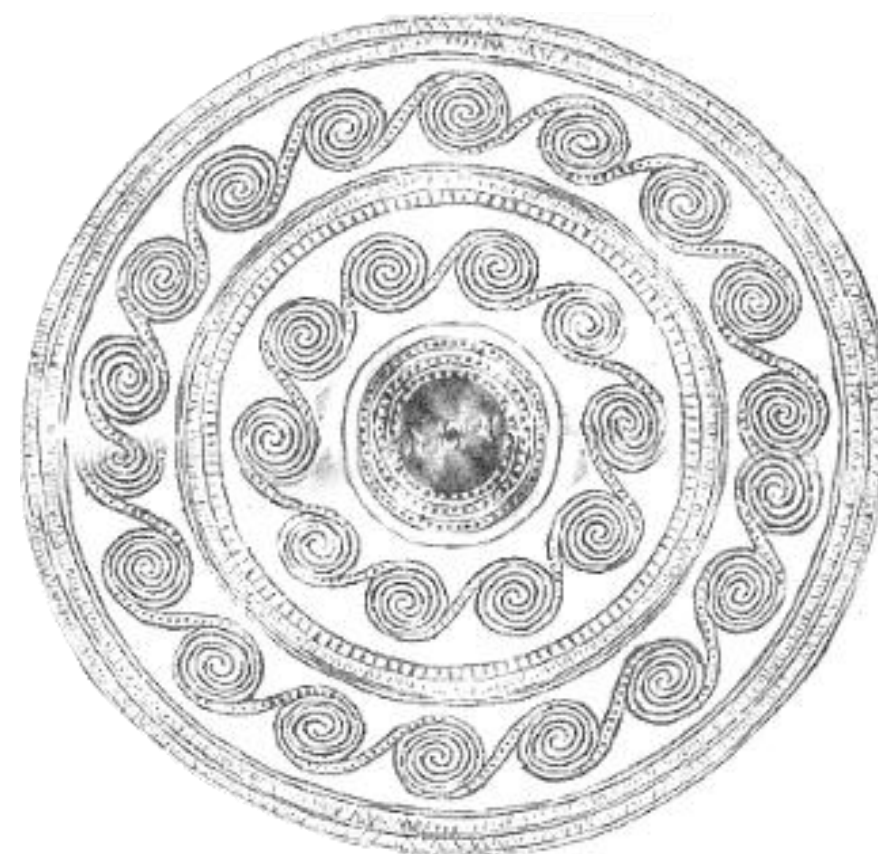
Egtvedpigens Grav

UDKAST

Et unikt og nytænkende oplevelsescenter ved Egtvedpigens grav skal bringe Egtvedpigen til live og gennem nærværende og vedkommende formidling skabe en dybere forståelse for den danske bronzealder og Egtvedpigen, der rejste gennem Europa og endte sine dage vest for Vejle.

Oplevelsescenter Egtvedpigens Grav bygger på den nyeste forskning, som tager den besøgende med på en billedrig og stemningsfuld museumsoplevelse og tidsrejse, der inddrager fundstedets kulturlandskab og den omkringliggende natur, som i bronzealderen formede menneskets forestillingsverden.

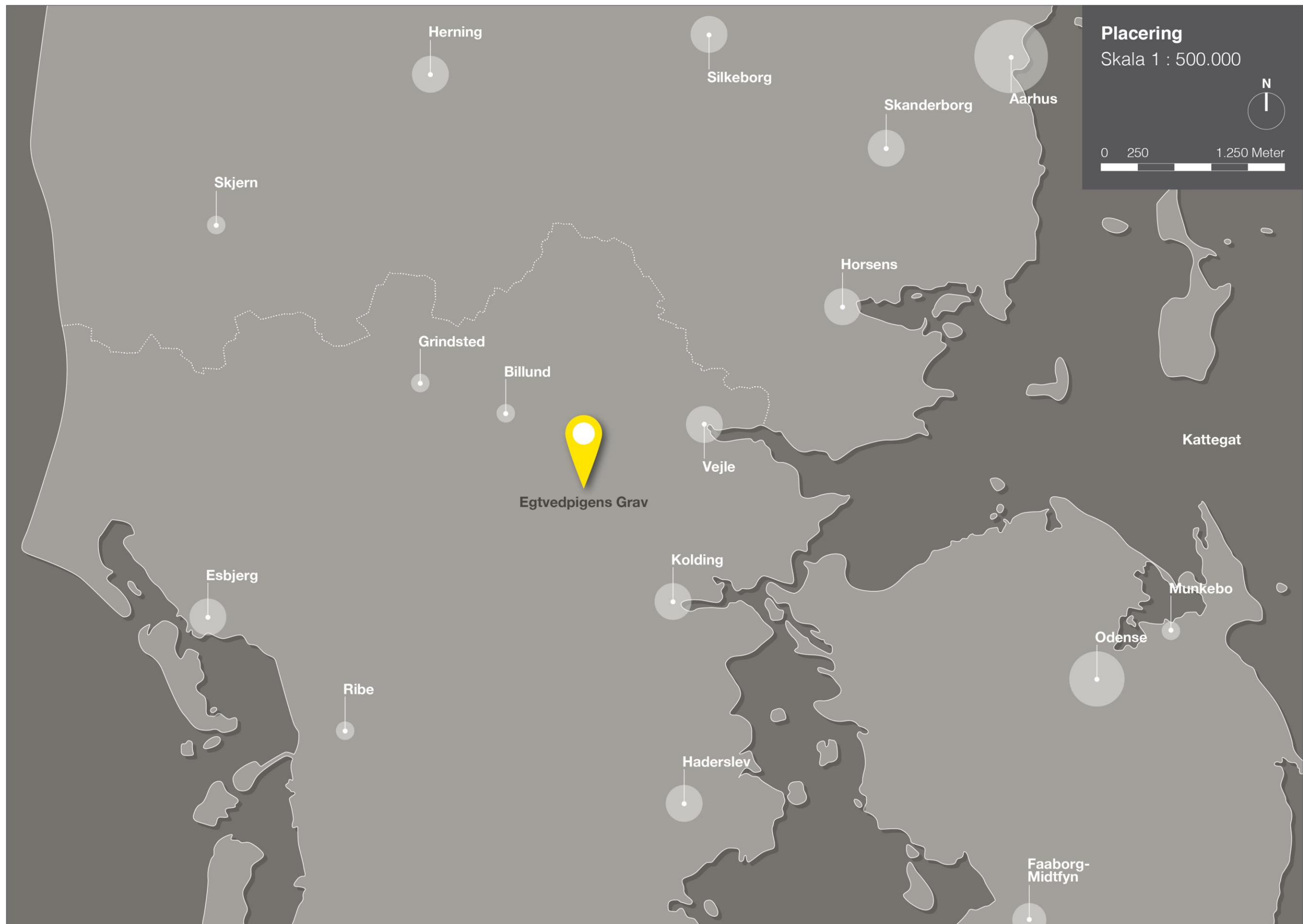
Oplevelsescenter Egtvedpigens Grav er udviklet af VejleMuseerne i samarbejde med:

Nationalmuseet
Aarhus Universitet
Vejle Kommune
Egtved Udviklingsråd
Art+Com Berlin

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. Introduktion Kort over området Projektresume Baggrund	side 5
2. Vision Værdier for oplevelsescentrets anvendelse	side 15
3. Målgrupper	side 21
4. Udstillingsbygning Lys Inde og ude smelter sammen Materialer Faciliteter	side 23

5. Formidlingsprincipper Den nærværende museumsoplevelse Driftssikre løsninger et særkende Bliv 20 minutter eller to dage	side 29
6. Udstillingskoncept – inde Kernefortællingen Fire udstillingstemaer	side 35
7. Udstillingskoncept – ude Seks elementer	side 49
8. Lokalt samarbejde	side 69
9. Særarrangementer	side 73
10. Ansøger og samarbejdspartnere	side 77

1. INTRODUKTION

Projektresume

Egtvedpigen er et ikon for dansk bronzealder og en helt central nøglefigur i fortællingen om Danmarks fortid. Hendes grav er berømt for de mange velbevarede personlige genstande og unikke tekstiler. Ikke mindst det karakteristiske snoreskørt regnes for et af de bedst bevarede og vigtigste tekstiler fra den nordeuropæiske bronzealder.

Med den nyeste forskning føjes et nyt kapitel til fortællingen om Egtvedpigen - som nu er på listen over de ti største arkæologiske opdagelser verden. En helt ny og meget overraskende fortælling, der beretter om en opvækst langt fra Danmark og rejser over store afstande, og som derfor ikke blot ændrer vores opfattelse af hvem Egtvedpigen er, men også giver en langt mere nuanceret forståelse af bronzealdermennesket, som fortjener vores opmærksomhed.

Rammen om denne fortælling er et nyt lærings- og oplevelsescenter ved Egtvedpigens grav, der byder på en unik interaktiv og digital sanseoplevelse om Egtvedpigens liv og levned.

Det nye oplevelsescenter tager udgangspunkt i Egtvedpigens personlige fortælling, for herved at skabe en tættere relation til bronzealderen. En periode i vores oldtid, der ellers ofte ligger fjernt i de besøgendes bevidsthed. Et besøg i det nye Oplevelsescenter Egtvedpigens Grav vil indebære en stemningsfuld formidling af bronzealderens forestillingsverden og religionsdyrkelse med udgangspunkt i Egtvedpigens egen historie. Med moderne, engagerende og involverende virkemidler genskabes og formidles Egtvedpigens liv fra hendes opvækst, over de lange rejser til hendes endelige hvilested i Egtved.

Egtvedpigen giver ikke bare et unikt indblik i en forhistorisk persons livshistorie, men også et spændende og overraskende indblik i bronzealderens internationale alliance- og handelsnetværk. Hendes personlige historie udgør derfor en oplagt indgangsvinkel til de besøgendes forståelse af bronzealderen.

Egtvedpigen hviler i dag på Nationalmuseet, hvor hun indgår i museets oldtidssamling. Men fundstedet for Egtvedpigens grav er en ideel ramme for nytænkende formidling, som rummer et fantastisk potentiale for at inddrage landskabsrummet og tilføje en stedsspecifik, sanselig dimension til formidlingen af Egtvedpigens historie med fokus på autenticitet, faglighed og nærvær.

Med det nye oplevelsescenter ønsker VejleMuseerne at give de besøgende levende og dynamiske *oplevelser i tiden* – i mere end én forstand. Besøget kan strække sig fra en kortere tur på 20 minutter rundt i udstillingen til flere timers udforskning af området, og endelig vil det være muligt at opholde sig i centret over et helt døgn med overnatning i shelters. Den totale oplevelse ved Egtvedpigens grav byder således på en sjældent kombineret natur- og kulturoplevelse for alle aldre.

Det nye besøgscenter vil være ubemandet, hvilket afspejles i udstillingsdesign og indhold i form af holdbare og fjernbetjente digitale formidlingsløsninger. Et lokalt samarbejde med engagerede ildsjæle sikrer, at der i sæsonen vil være lokale ambassadører på stedet, som vil give de besøgende en varm velkomst. Dertil vil der i løbet af sæsonen være særarrangementer og omvisninger af høj kvalitet og med forskellige temaer, der vil medvirke til at sikre en høj eksponering og anvendelsesgrad, og som vil give de besøgende et godt incitament til at bruge stedet år efter år.

Baggrund

Eksisterende forhold

Området omkring Egtvedpigens grav udgør fem ha. inklusiv parkeringsplads.

Den eksisterende udstilling ved Egtvedpigens grav tiltrækker 15.000 besøgende om året, hvilket er en klar indikation på Egtvedpigens popularitet og interessen for fundstedets autenticitet og den gode fortælling.

Udstillingen består af tekstplancher og en rekonstruktion af Egtvedpigens kiste og dragt, som i dag fremstår utidssvarende og mangelfuld – ikke mindst i lyset af de nyeste forskningsresultater.

De eksisterende forhold består af en parkeringsplads med sti op til en mindre udstillingsbygning på ca. 75m² med tilhørende toilet og depotrum. På stedet hvor informationshuset står opført i dag er der desuden registreret en tidligere gravhøj, der ikke er bevaret.

VejleMuseerne ønsker at fjerne det eksisterende udstillingshus og i stedet opføre en ny og mere tidssvarende udstillingsbygning med moderne undervisningsfaciliteter.

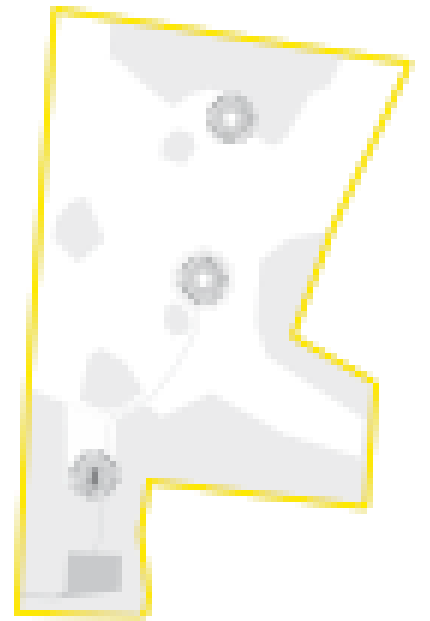
Den nye udstillingsbygningens arkitektoniske udtryk skal som udgangspunkt fremkalde ideen om en gravhøj. Landskabet og arealet omkring Egtvedpigens grav indeholder et stort formidlingspotentiale med flere fortidsminder, som VejleMuseerne ligeledes ønsker at udvikle og inddrage i den samlede formidling.

Egtvedpigens gravhøj er genopført, hvor den oprindeligt stod, så den fremstår nøjagtigt, som den ville have taget sig ud i bronzealderen. Højen er opført i dimensionerne 30m x 5m. Højen er i dag fredet sammen med yderligere en overpløjet gravhøj, beliggende umiddelbart nord for Egtvedpigens høj. Denne høj er knap synlig i terræn og ikke udgravet. Skiltning eller anden synlig formidling på arealet er udeladt for at give ro til fordybelse på stedet.

Beplantningen skærmer for moderne bebyggelse, når man færdes omkring den rekonstruerede høj og skaber uforstyrret udsyn ud over Vejle Ådal, når man står ovenpå Egtvedpigens høj.

Potentialer og udfordringer

Fundstedet for Egtvedpigens gravhøj, der ligger midt i et smukt landskab med utallige spor fra bronzealderen, har et stort potentiale for bedre udnyttelse og nytænkende formidling, som i dag kun bliver udnyttet minimalt. Et nyt oplevelsescenter er en ideel ramme for tidssvarende og moderne formidling, som rummer et oplagt potentiale for inddragelse af kulturlandskabet og således tilføjer en stedsspecifik, sanselig dimension til formidlingen af Egtvedpigens rejse med fokus på autenticitet, faglighed og nærvær.

Eksisterende forhold ved den nuværende udstilling.

Den nuværende udstilling er meget simpel og ikke opdateret med den nyeste viden. De nuværende tekstplancher fremstår kun på dansk, hvilket ikke imødekommer en international udstillingsprofil og udenlandske gæsters forventninger.

Vegetationen på arealet fremstår naturligt, men er plantet i 1980 med henblik på at skærme af for moderne bygninger og samtidigt understøtte og bevare uforstyrrede sigtelinjer over Vejle Ådal. Dette giver en unik mulighed for fordybelse, når man færdes på arealet ved Egtvedpigens grav, hvilket i dag er en afgørende kvalitet i stedets formidlingsstrategi. Den nuværende beplantning skal derfor i videst muligt omfang bevares intakt. Indgangen til området og udstillingsbygningen er smukt indrammet af fire gamle egetræer, der ikke må blokeres og skal tænkes ind i nyindretningen af parkeringsområdet.

Området ved Egtvedpigens Grav afgrænses af offentlig vej mod vest uden nogen synlig afmærkning. Dette fremstår meget åbent og eksponeret, men samtidigt anonymt. En markering i form af en lav beplantning, der er tidstypisk for dansk bronzealder, kunne afskærme den intime oplevelse samt indikere for forbipasserende, at der er noget at se.

Egtvedpigens høj kan ikke ses fra den nuværende udstillingsbygning grundet beplantning på arealet, hvorfor den samlende fortælling rent visuelt går tabt for vores besøgende gæster. Den rekonstruerede høj er desuden svær at bestige og er især en udfordring for ældre og gangbesværede.

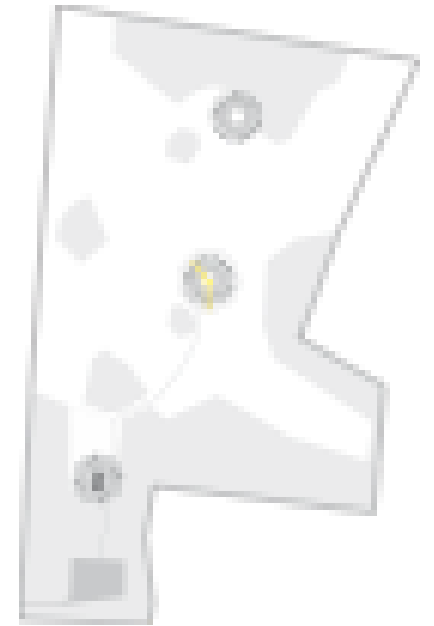
Ved at skabe nye stier og udsyn kan vi smelte oplevelsen af udstillingen og gravhøjen sammen.

Den nuværende indretning udnytter ikke områdets potentiale og picnic-borde findes kun på

parkeringspladsen, hvilket ikke er motiverende for et længere ophold. Nye rekreative områder på arealet vil invitere til gode udendørsoplevelser.

Fra Egtvedpigens grav er der kort afstand til flere gode turistattraktioner og vandrestier i området.

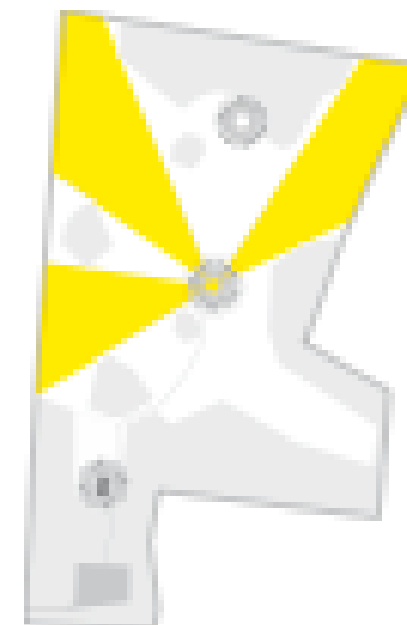
Med det nye oplevelsescenter forventer VejleMuseerne at tiltrække op mod 50.000 besøgende om året i de første år, og med en forventelig lidt lavere stabilisering i de følgende år.

Højen er svært tilgængelig for gangbesværede.

Nuværende udsyn til Egtvedpigens gravhøj fra udstillingshuset.

Moderne bebyggelse er skærmet med beplantning og tillader gode uforstyrrede sigtelinjer over Vejle Ådal.

Den nuværende parkeringsplads.

2. VISION

VejleMuseerne vil med et nyt oplevelsescenter:

- Skabe en nærværende museumsoplevelse vha. en personlig fortælling fra fortiden.
- Skabe en direkte forbindelse til landskabet ved at fortælle og genopleve de historier, der udspillede sig på stedet i fortiden.
- Skabe en kombineret museums- og 'outdoor' oplevelse, hvor besøgende har mulighed for at få og skabe *oplevelser i tid* af forskellig varighed.

For at opnå dette arbejdes der med følgende elementer:

Egtvedpigen i sin grav: Egtvedpigens grav vil blive rekonstrueret i et stemningsfyldt rum med en sakral stemning, der lægger op til fordybelse og eftertanke. Undren over hvem Egtvedpigen var, og hvorfor hun blev begravet i Egtved, skal pirre de besøgendes nysgerrighed til at gå på videre opdagelse i udstillingen.

Egtvedpigens personlige fortælling og livshistorie: I udstillingen skal Egtvedpigen gøres levende og nærværende ved i egen person at fortælle sin livshistorie i mødet med de besøgende. Ud fra Egtvedpigens vinkel belyses bronzealderens samfund i udvalgte temaer undervejs i udstillingen.

Barnets fortælling: Et fem-seks årigt barn, som blev fundet ved Egtvedpigens side i hendes kiste, vil også få sin egen personlige stemme i fortællingen og vil på den måde medvirke til at gøre udstillingen nærværende og spændende for det yngre publikum.

Forskerens fortælling: Vi ønsker også, at det skal være muligt at vælge en fagpersons stemme, som ud fra et fagligt videnskabeligt perspektiv kan belyse detaljer og dybere forklaringer på Egtvedpigens fortælling og bronzealderens forestillingsverden. Dette er for de besøgende, der vil have en særlig interesse i den nyeste bronzealderforskning.

Den nye udstillingsbygning: Den nye udstillingsbygning (inkl. udstilling, undervisningsrum og sanitet) skal placeres, hvor det eksisterende informationshus står i dag. Vi har kendskab til en gravhøj under denne bygning, som ikke længere er synlig. Bygningens arkitektoniske udtryk vil skulle kombinere fortidens gravhøj med en mere skulpturel bygning, hvor det organiske og uorganiske formsprog leger med hinanden, men som æstetisk og funktionelt indtænker det omkringliggende landskab.

Landskabelige værdier: Da friluftselementet er en vigtig del af oplevelsen ved Egtvedpigens grav, og for at understøtte fornemmelsen for bronzealdermenneskets rejseaktiviteter, skal områdets landskabelige værdier og de mange gravhøje derfor inddrages aktivt i formidlingen med mulighed for anlæggelse af vandrestier, picnic-borde, legepladser og shelters. En overpløjet gravhøj, der i dag ligger ubemærket hen i områdets nordlige ende, vil blive nænsomt genskabt i symbolsk form som en skulptur, der arbejder med ideen om en gravhøj.

Oplevelser i tiden: "Bliv 20 min. eller 2 dage" – 20/2 er et nytænkende formidlingskoncept og en udvidet museumsoplevelse. Besøget ved Oplevelsescenter Egtvedpigens Grav kan strække sig fra 20 minutter i udstillingen til to-tre timers leg og opdagelse på arealet over 24 timers ophold med overnatning i shelters.

Værdier for oplevelsescentrets anvendelse

Respekt og omtanke

Området skal behandles med omtanke og respekt for fortidsminder. Alle forandringer skal ske nænsomt med tanke på landskabets betydning.

Understøttende formidling

Enhver aktivitet på arealet skal understøtte de overordnede formidlingsmål og værdier med et klart fokus på formidlingen og tilgængeliggørelse af bronzealderen. Dog skal bronzealderen ikke 'reproduceres' i form af en bronzealderlandsby etc.. Der skal i stedet fokuseres på en tematisk formidling af Egtvedpigen og bronzealderens forestillingsverden, hvor den samlende fortælling mellem udstillingen og udearealet er vigtig.

Der tilstræbes nænsomme ændringer af det eksisterende landskab ...

Autenticitet

Øget fokus på fundstedets autenticitet. Her får Egtvedpigens gravhøj en fremtrædende rolle og 'bevares' som den eneste naturtro høj i området. De to øvrige kendte høje på arealet vil fremstå som moderne fortolkninger af bronzealderens gravhøje.

Øget tilgængelighed

Et kørestolsvenligt stisystem skal lede folk rundt på arealet og gøre området tilgængeligt for gangbesværede og handikappede. Dette vil aktivere arealets karakter af en tidsrejse, man kan træde ind i, ligesom det vil indbyde til, at man får set hele området.

Stisystemet er forbundet til picnic-områder og legepladser. Ønsker man at 'gå sin egen vej' på opdagelse, er dette også en oplagt mulighed i tråd med oplevelsescentrets værdier.

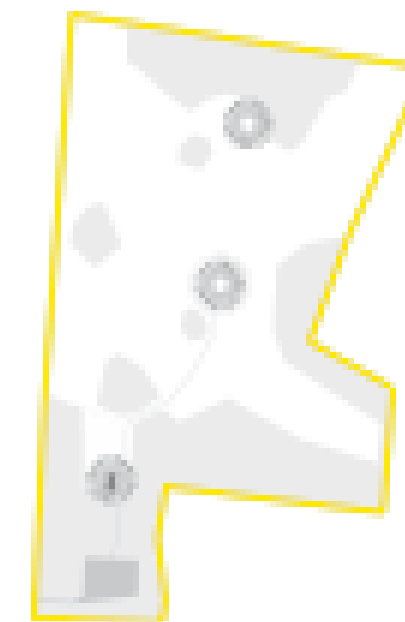
Det nye Oplevelsescenter Egtvedpigens Grav skal kobles op på eksisterende vandreruter i området og et samarbejde med Vejle Kommune skal sikre koblingen og sammenhængen med de øvrige rekreative muligheder i Vejle Ådal.

... og ikke drastiske indgreb.

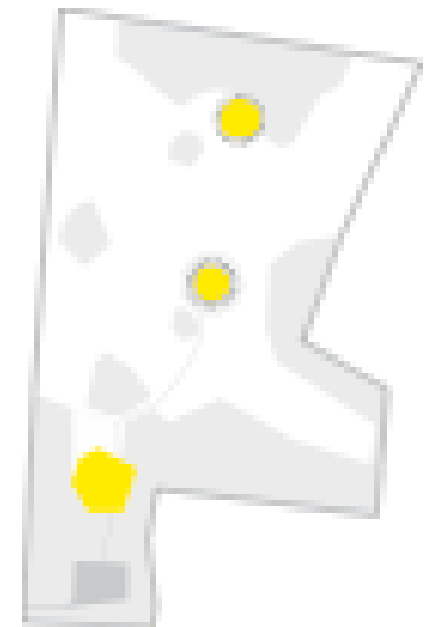
Der arbejdes med bronzealderens symboler i en abstrakt form ...

... og ikke nøjagtige bronzealder rekonstruktioner.

Egtvedpigens gravhøj bevarer som den eneste naturtro høj på stedet ...

... i stedet for at genskabe yderligere to lignende gravhøje.

Et tilgængeligt stisystem leder de besøgende rundt på arealet ...

... så ingen føler sig 'tabt' undervejs.

3. MÅLGRUPPER

En anderledes oplevelse for alle

Egtvedpigens grav og det nye oplevelsescenter henvender sig til en bred vifte af forskellige gæster, som sætter lige stor pris på natur- og kulturoplevelser og som værdsætter at kunne kombinere begge, når der skal planlægges endags ferie- eller weekendture. Målgruppen er altså ikke kun den typiske museumsgæst, men også gæster der sætter pris på et børnevenligt udflugtsmål med mulighed for leg og læring samt at kunne nyde en frokost og en overnatning i det fri. Derfor er friluftselementet en vigtig del af formidlingen ved Egtvedpigens grav, hvorfor det store udendørs areal også ses som et afgørende aktiv.

Formidlingen og tilgængeliggørelsen ved Egtvedpigens grav målrettes hver målgruppe, så alle er sikret en nærværende og vedkommende oplevelse.

Følgende målgrupper forventes at udgøre hovedparten af de besøgende ved Oplevelsescenter Egtvedpigens Grav:

Familier på tværs af generationer. Her vil være fokus på formidling i øjenhøjde med Egtvedpigens som det centrale element. Området fremstår som et familievenligt miljø med aktiviteter, legeplads og picnic-områder.

Internationale og nationale turister. Områdets kulturhistoriske værdi og nem adgang til fortidsminder har stor betydning for denne målgruppe. Samspillet mellem arkitektur og udstilling skal være af høj standard og leve op til den moderne museumsoplevelse.

Friluft- og naturelskere. Et fokus på forbindelsen mellem kulturarv, landskab og natur er vigtigt for denne målgruppe. Koblingen med stisystemer og vandrerruter til andre seværdigheder i området, herunder muligheden for overnatning i shelters er helt afgørende funktionaliteter for målgruppen.

Skolegrupper. Udearealet har et stort potentiale som læringsarena. Temaer indenfor historiefaget, religion, biologi og idræt er nemme at kombinere med et besøg på det nye oplevelsescenter. Fokus hviler dog på læringspotentialet i temaer relateret til Egtvedpigens, herunder ophold af længere varighed med overnatning i shelters.

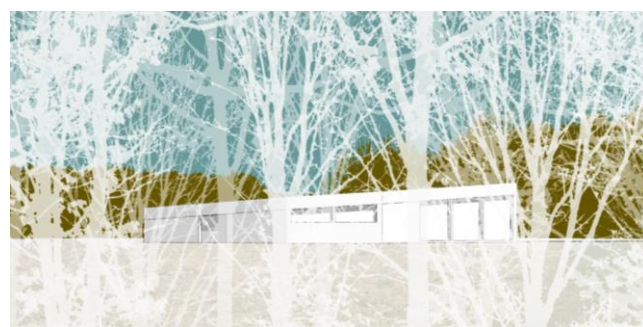
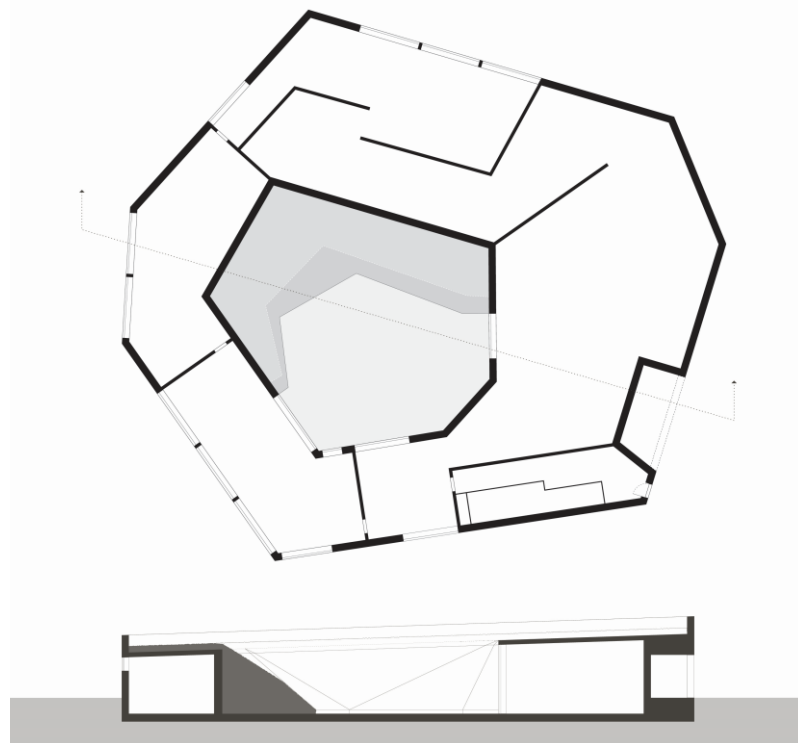

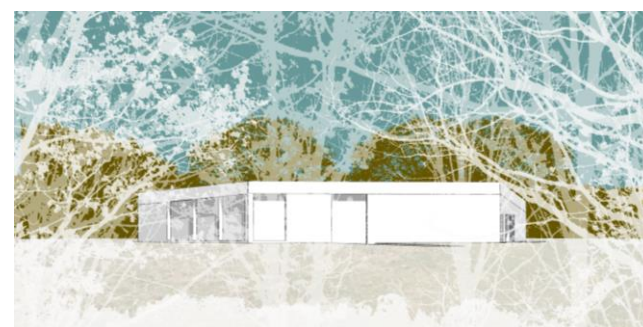
4. UDSILLINGSBYGNING

Vi ønsker at skabe en arkitektur, der i sit formsprog tager afsæt i ideen om en græsbeklædt gravhøj, men som også i sit udtryk vil fremstå tydeligt som en udstillingsbygning.

Bygningens stueetage er sænket en meter i forhold til det omkringliggende udeareal, mens det grønne tag rejser sig med et lille fald over mod gravhøjen. Herved vil bygningen på sin vis smelte sammen med det omkringliggende landskab og samtidigt leve op til skærpede krav for anlægsbyggeri på området.

Set fra vejen (vest)

Set fra parkeringsplads (syd)

Set fra shelterområde (øst)

Set fra Egtvedpigens gravhøj (nord)

Lys

Bygningens sydvendte hovedfacade med indgangsparti byder den besøgende velkommen med direkte kig igennem bygningen til gården i midten. Mod bygningens vestvendte facade er der ligeledes kig igennem bygningen. Solen, der havde så stor betydning i bronzealderen, skærer med dens lys igennem bygningen, og den transparente entré bliver dermed i sig selv en attraktion og en funktionalitet.

Udstillingsrummene spiller sammen med lysindfaldet, hvor sollys styres og kan begrænses for at understøtte fortællingen i de enkelte rum. Specialdesignede åbninger i loftet skaber et distinkt lysindfald i udstillingen. Der vil være steder, hvor vi ønsker at skabe en mere mystisk og måske endda andægtig stemning med mørkere rum; her bruges lyset mere fokuseret og konstruerer en særlig stemning i samspil med mørket. Udstillingen har til hensigt at skabe en stemning af mystik omkring Egtvedpigens sidste hvilested, mens resten af udstillingen peger mere mod lyset.

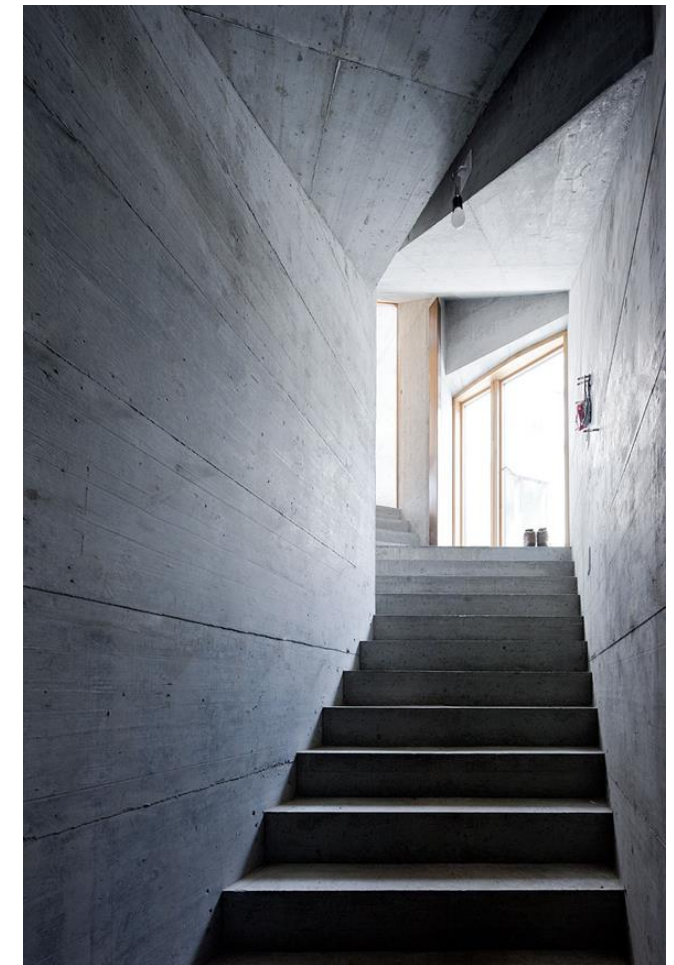
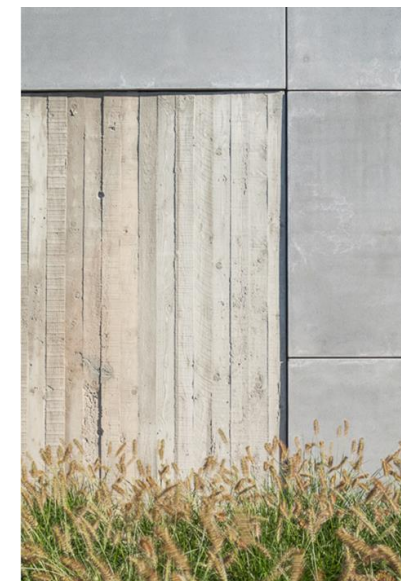
Inde og ude smelter sammen

Udstillingsbygningen er bygget som en rotunde, der rummer fire udstillingsrum. Det sidste rum, den besøgende træder ind i, åbner sig igen med et stort panoramavindue mod nord med udsigt til udeareal. På den måde træder oplevelsen udendørs til som det næste naturlige skridt. Udstillingsbygningens midtergård leger med de besøgendes visuelle perception. Den besøgende har udkig til det fri, men den egentlige udsigt til Egtvedpigens gravhøj ses først ved udgangen af centret, hvor den besøgende er beriget med ny viden om højen og stedet. Fra midtergården er der adgang til taget med udsyn ud over hele området og understøtter dermed oplevelsen af sammenhæng mellem udstillingens forskellige indendørs og udendørs elementer.

Materialer

Træ og beton vil være det gennemgående materiale i bygningens udtryk. Begge materialer er naturlige valg, som matcher den rene nordiske byggestil, men det er også materialer, der har været anvendt som byggematerialer i årtusinder, hvilket giver en historisk dybde og forankring på stedet. Samtidigt giver dette materialevalg nogle æstetiske og konstruktionsmæssige muligheder i forhold til at skabe et nytænkende byggeri, hvor områdets natur, landskabelige og kulturhistoriske værdier er tænkt ind i designet. Planter vil for eksempel være det dominerende materialevalg for bygningens tag og omgivelser. Med sit tilgængelige grønne tag og med sin placering i tæt forbindelse med skovbevoksning vil udstillingsbygningen fremstå som en integreret del af landskabet.

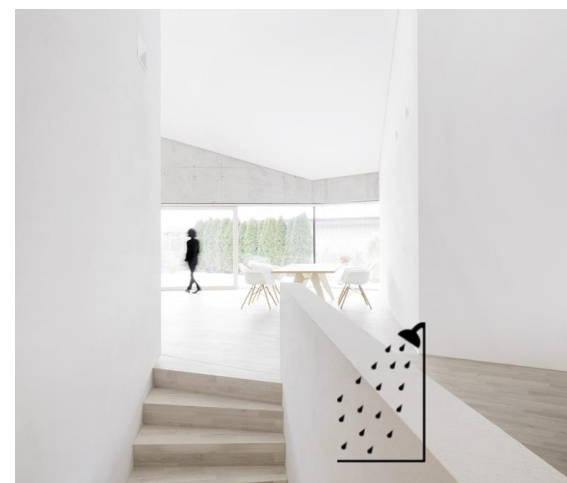
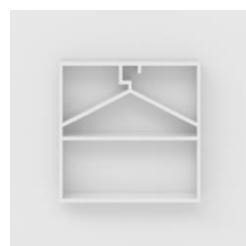

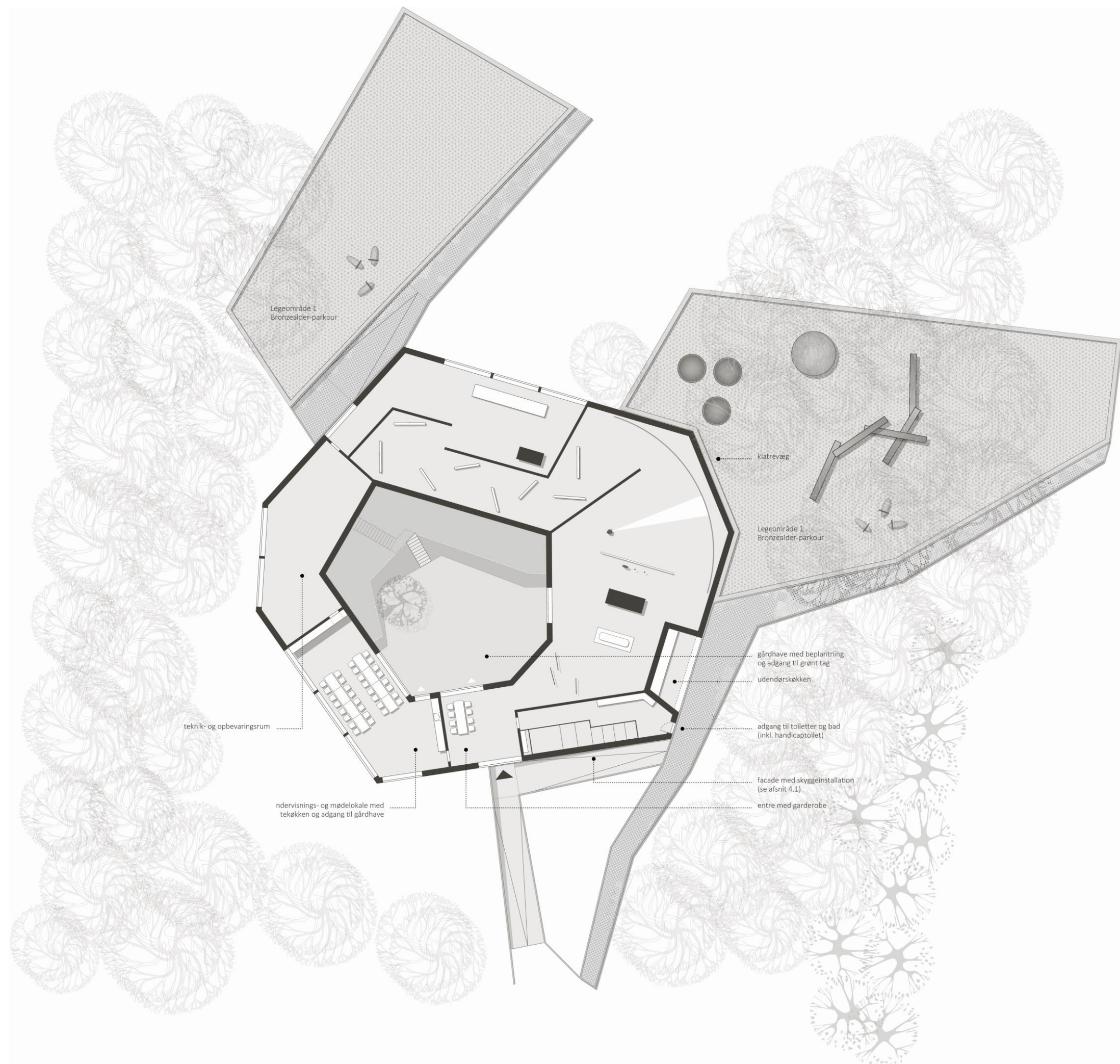
Faciliteter

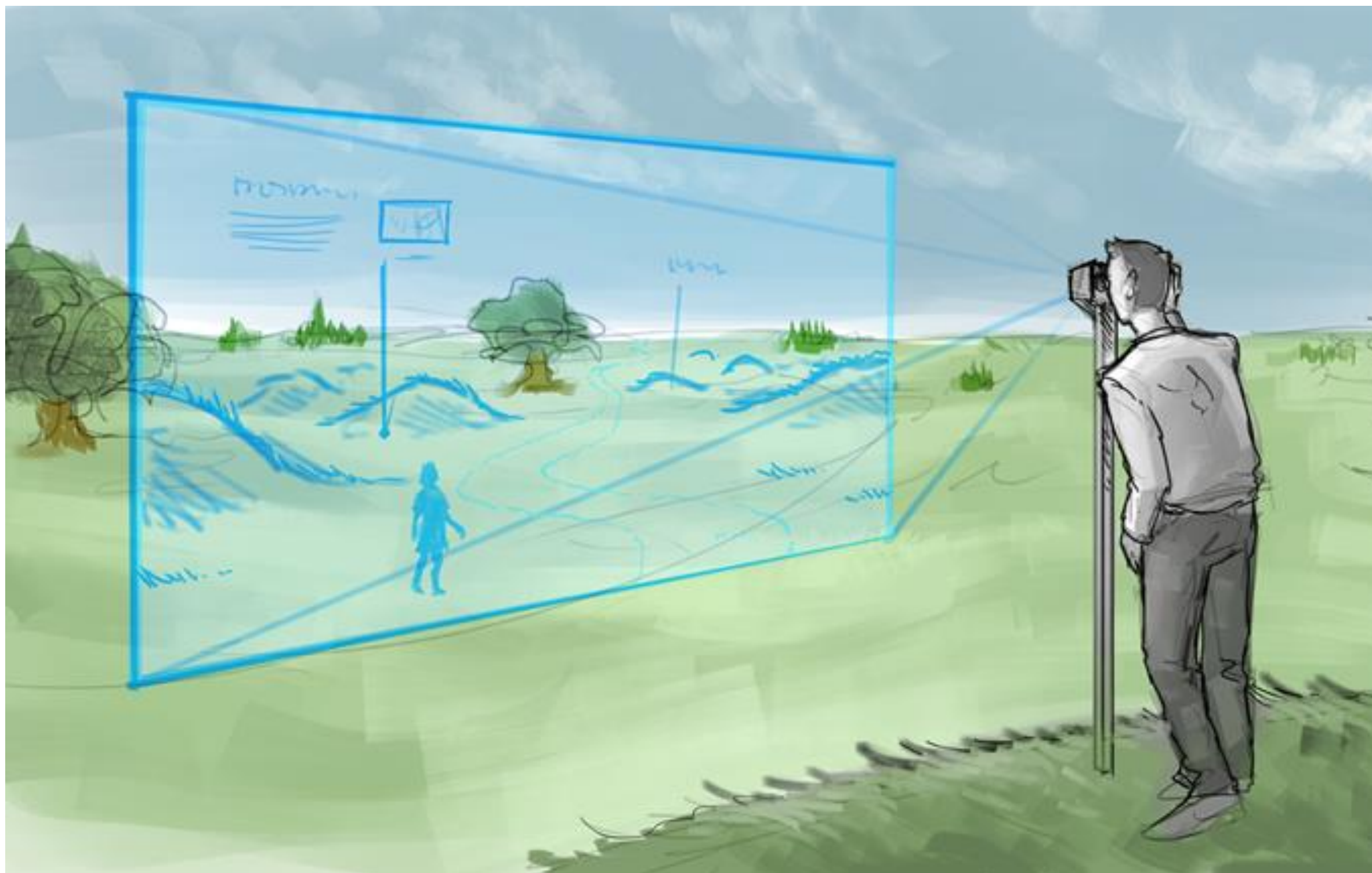
I det indbydende indgangsparti er der mulighed for ophold, der er indbygget kaffemaskine og aflåselige garderober. Integreret i udstillingsbygningen findes et multirum, der indrettes fleksibelt, så det kan bruges som både undervisnings-, foredrags- og mødelokale med alle moderne faciliteter. Stemningen i multirummet vil være lys og åben med udsyn mod vest til arealet udenfor og mod øst til midtergården. Lokalet skal kunne bookes på forhånd af de besøgende skoleklasser. Dertil vil der i bygningen være toilet- og bade faciliteter samt køkken, som vil være offentligt tilgængelige udefra, så disse kan benyttes uden for normal åbningstid af besøgende og overnattende gæster i shelters.

Den nye udstillingsbygning placeres, hvor det eksisterende lille træhus på 75 m2 nu står. I dag kan Egtvedpigens gravhøj ikke ses fra udstillingsbygningen, og derfor går en del af den samlede fortælling tabt. Den nye bygning vil åbne sig op over mod højen og bidrage til at skabe sammenhæng mellem inde og ude.

Den nye bygnings arkitektoniske udtryk vil kombinere fortidens store gravhøj med en mere skulpturel bygning, hvor det organiske og uorganiske formsprog leger med hinanden. Æstetisk og funktionelt skal det omkringliggende landskab tænkes grundigt ind, så også bygningen falder naturligt ind i fortællingen om Egtvedpigens og hendes liv i bronzealderen.

5. FORMIDLINGSPRINCIPPER

Den nærværende museumsoplevelse

VejleMuseerne lægger vægt på moderne og intuitive formidlingsformer, som interaktive elementer sammensat med et æstetisk formsprog og design. Udstillingsdesignet skal derfor afspejle og understøtte den samlede bronzealderfortælling, hvor målet er at skabe en nærværende museumsoplevelse gennem et levende og dynamisk samspil mellem to brugsscenarier: Formidling og tilgængeliggørelse.

Formidlingen handler om at konceptualisere og tilrettelægge den historie, den besøgende skal have med sig. Formidlingen præsenterer et færdigt resultat, som den besøgende kan forholde sig til og indgå i dialog omkring.

Tilgængeliggørelsen handler om at stille flere muligheder til rådighed, som den besøgende selv kan plukke i. Tilgængeliggørelsen sætter den besøgende i stand til at skabe noget selv under besøget.

Formidlingsprincipperne omkring Oplevelsescenter Egtvedpigens Grav er både indendørs og udendørs engagerende og involverende. Vi ønsker at give lyst og pirre nysgerrigheden. Gennem formidling i flere lag gøres det muligt at dykke dybere ned i historien alt efter temperament og interesse. Den besøgende skal have muligheden for gradvist at udforske uddybende oplysninger omkring fortællingen, så man alt efter lyst og tilgang til historien kan påvirke sin egen oplevelse af Egtvedpigens undervejs.

Det er centralt, at udstillingen stimulerer og involverer museumsgæstens sanser, her lægges især vægt på en stemningsfuld og stærk scenografisk formidling, hvor de sansemæssige oplevelser er afskærmet fra hinanden, så 'sanseforurening' undgås, og de tiltænkte sanseindtryk opleves på det tiltænkte sted. Sammensmeltningen af mødet med bronzealderen indendørs og udendørs er med til at forstærke den sanselige oplevelse for den besøgende,

der nærmest bogstaveligt talt får naturens betydning for bronzealdermennesket helt op under neglene.

I en fortællende og interaktiv scenografi, der tydeligt skelner mellem de forskellige temaer i udstillingen, bruges fuldskala dioramaer, visualiseringer, it-løsninger, lys- og skyggeeffekter, kopier af arkæologiske artefakter og tekstplancher. Plancherne i begrænset omfang med kortfattede tekster, som præsenterer kernefortællingen; de skal pirre nysgerrigheden til at dykke videre ned i historien. Flere steder i udstillingen etableres fordybelseszoner.

Tre virkemidler, der vil blive lagt vægt på i den kommende udstilling er:

Den personlige fortælling

Den personlige fortælling gør oldtiden nærværende og der tages så vidt muligt udgangspunkt i det virkelige menneske – Egtvedpigen. Hendes historie er den røde tråd og den gennemgående fortælling i udstillingskonceptet.

Sanserne skal i spil

Det er centralt, at udstillingen stimulerer og involverer museumsgæstens sanser. Her lægges især vægt på en stemningsfuld formidling, hvor de sansemæssige oplevelser er afskærmet fra hinanden, så 'sanseforurening' undgås og de tiltænkte sanseindtryk opleves på det tiltænkte sted.

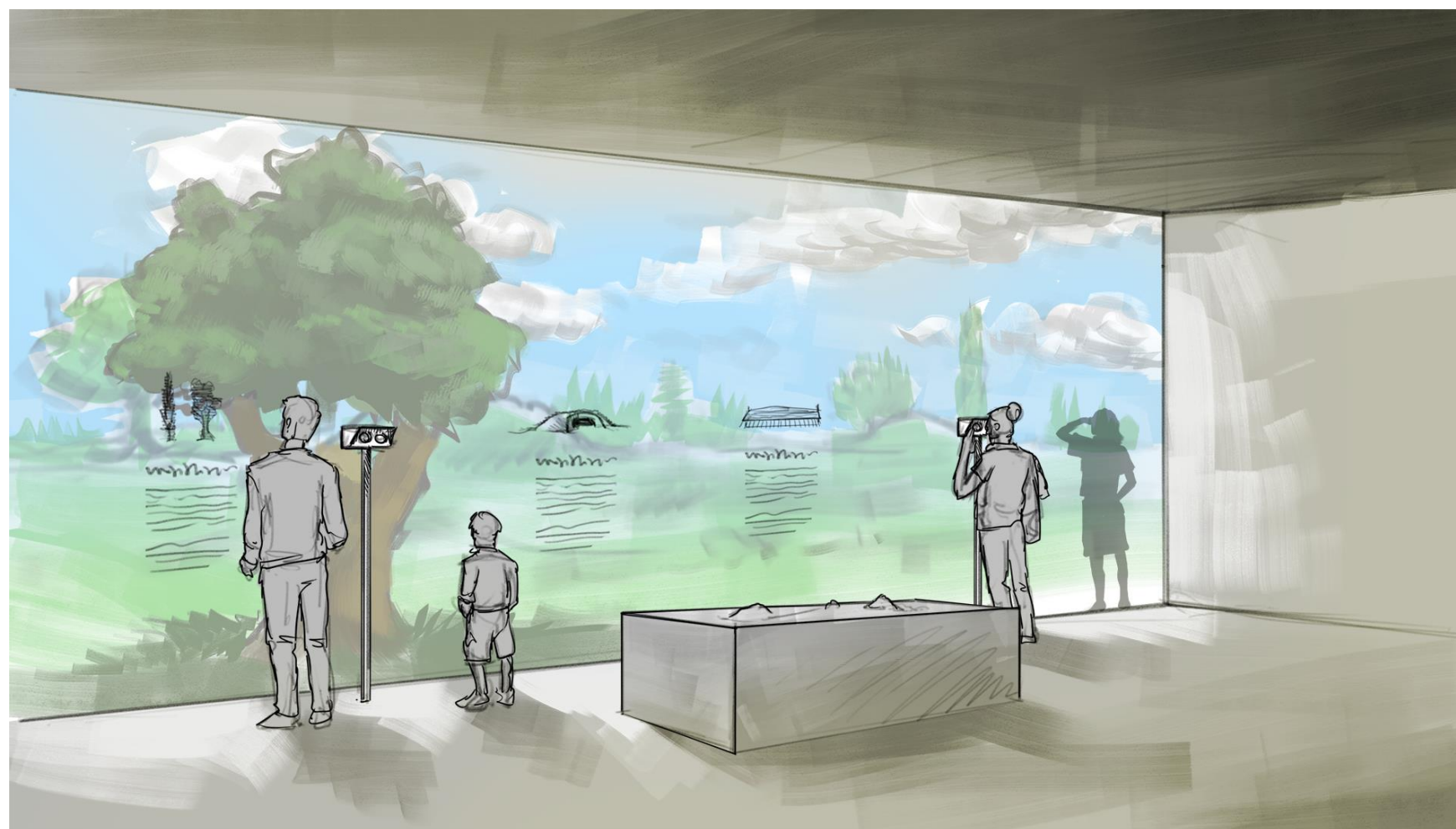
Formidling i flere lag

Gennem formidling i flere lag gøres det muligt at dykke dybere ned i historien alt efter temperament og interesse.

Museumsgæsten skal efter behov og egne ønsker have muligheden for gradvist at udforske uddybende oplysninger omkring fortællingen. Lyst og nysgerrighed er nøgleord for den interaktive formidling.

Driftssikre løsninger - et særkende

Udstillingsdesignet er stærkt i sin scenografiske opbygning. Det udfordrer og opfordrer den besøgende til handling. Det skal være en driftssikker og god oplevelse at besøge stedet på egen hånd, da oplevelsescenteret principielt er ubemandet. Lavteknologiske løsninger kan være af lige høj relevans og anvendelighed som de højteknologiske løsninger. Målet er at præsentere de mest stabile, intuitive, interaktive og oplevelsesrige selvkørende løsninger i udstillingen både indendørs og i det omkringliggende kulturlandskab, der tilsammen giver den bedste forudsætning for at få bronzealderen under huden og med sig hjem.

Da Egtvedpigen og den originale grav er udstillet på Nationalmuseet, kan hun ikke vises i Egtved, men hendes nærvær skal være markant i det nye oplevelsescenter. For at motivere de besøgendes fantasi og eventyrlyst optræder hun som en personliggjort og dragende skygge, der følger os som fortæller gennem hele udstillingen og i naturen omkring gravhøjen.

Anvendelsen af skygger giver nye og anderledes udtryk i formidlingen, og foruden at pirre nysgerrigheden understreger det også solens og lysets betydning, når der dannes skygger. Følelsen af pigens konstante tilstedeværelse og nærvær øger desuden fokus på fundstedets autenticitet. Den besøgende møder således Egtvedpigen i skyggeform allerede ved bygningens indgangsparti. Hendes skygge og venlige stemme toner automatisk frem, når den besøgende træder ind ad døren, hvor hun er projiceret op på væggen og imødekommande inviterer videre ind i udstillingen og indenfor i Egtvedpigens verden.

Bliv 20 minutter eller to dage

Et besøg i Oplevelsescenter Egtvedpigens Grav giver mulighed for kvalitative oplevelser for både børn og voksne i alt fra 20 minutter til to dage. Uanset opholdets varighed er den besøgende sikret en meningsfuld oplevelse, hvad enten der er tale om den rene æstetiske oplevelse af arkitekturen og landskabet eller en dybere forståelse for bronzealderen og Egtvedpigens liv.

Det korte ophold på 20 minutter giver et hurtigt men dækkende overblik over udstillingens temaer og indhold.

Det lidt længere ophold på tre timer giver en grundigere tilgang, hvor også arealet med udendørs aktiviteter formidles og benyttes interaktivt. Desuden kan undervisningslokalet inde i udstillingsbygningen benyttes af skoleklasser.

Det lange ophold på op til to dage med overnatning i shelters på stedet giver en unik kultur- og naturoplevelse, som giver plads til refleksion over Egtvedpigen og bronzealderens forestillingsverden. Undervisningslokalet er også her oplagt for grupper skolebørn og andre.

Uanset opholdets længde er det vores hensigt at gøre oplevelsen mærkbar for hver enkelt besøgende.

Inter- & Nationale
turister

20 min

Familier på tværs
af generationer

3 timer

Skolegrupper

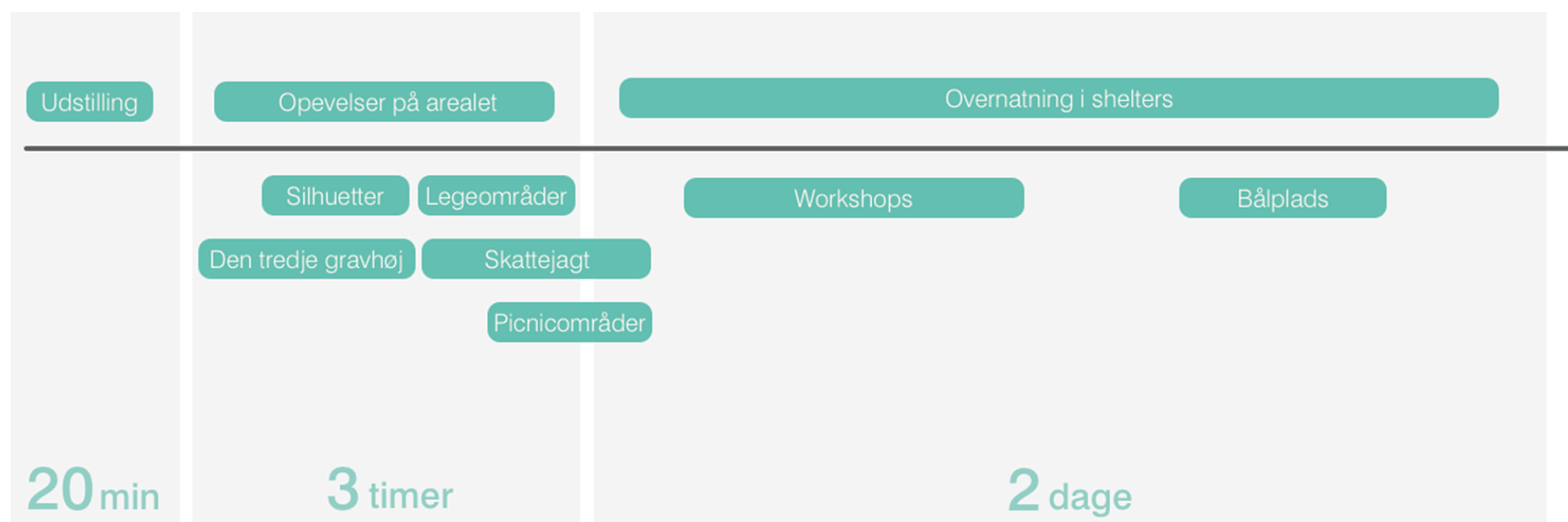
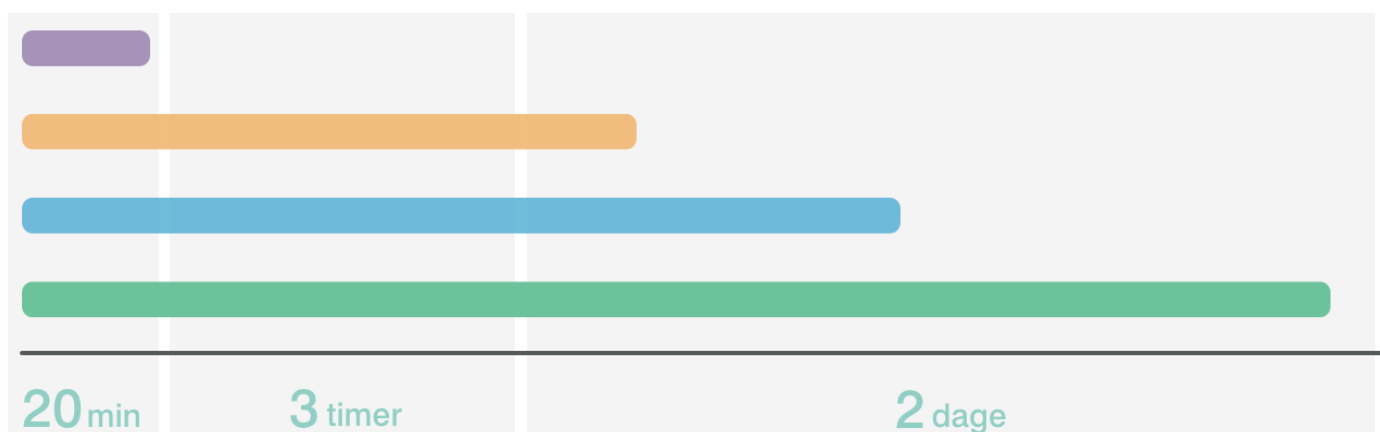

5-8 timer

Natur- og
friluftsselskere

op til 2 dage

Logo og skiltning – Egtvedpigens bælteplade

Egtvedpigens velkendte bælteplade er tænkt som et ikon for Oplevelsescenter

Egtvedpigens Grav.

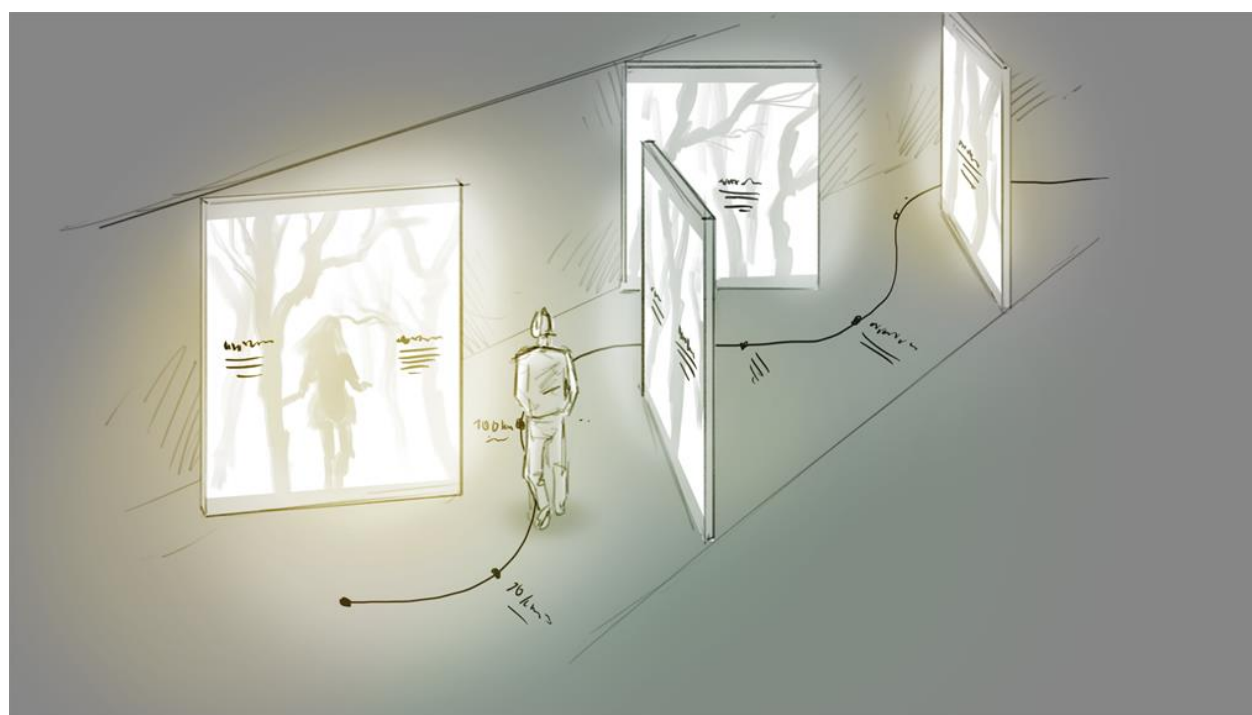
Ikonet møder den besøgende i markedsføringen, på skiltningen på vej til stedet og som en del af grunddesignet både i den udendørs og den indendørs del af udstillingen.

6. UDSILLINGSKONCEPT – INDE

Egtvedpigen er et af de bedst bevarede fund fra den nordiske bronzealder og et ikon for perioden. Udstillingen placerer hende som det helt centrale element i oplevelsescentrets kernefortælling. Fortællingen om Egtvedpigen tager os med på en levende og dynamisk tidsrejse. Hendes historie fortælles af hovedpersonen selv, og den besøgende får således igennem udstillingens flow mulighed for at opleve verden gennem Egtvedpigens øjne – og en mulighed for at sætte sig i hendes sted. Den besøgende får ved et besøg i Oplevelsescenter Egtvedpigens Grav indsigt i Egtvedpigens bemærkelsesværdige historie – fortalt med solid base i al tilgængelig forskning om bronzealder og Egtvedpigen og med de tungest vejende gængse antagelser, hvor forskningen endnu ikke har givet os endegyldige svar. Sondringen vil fremgå af formidlingen i udstillingen.

Kernefortællingen

Egtvedpigen blev begravet som en nordisk kvinde og lagt til hvile i en stor gravhøj, der blev bygget til hende ifølge lokal bronzealderskik. Som et ikon for dansk bronzealder har man antaget, at pigen formentlig var af lokal dansk herkomst, da intet ved hendes personlige fremtoning og ejendele, antyder andet og mere end, at hun var en ung kvinde, som tilhørte den nordiske bronzealderkultur.

Ny forskning baseret på analyser af strontiumisotoper i Egtvedpigens hår, negle og tænder viser nu, at hun hverken er danskfødt eller opvokset i et område i nærheden af Egtved. Arkæologer mangler fortsat at stadfæste præcist, hvor Egtvedpigen oprindeligt stammer fra, men meget taler for, at hun er født og opvokset i et område lige nord for de tyske alper. Der er tale om et betydningsfuldt og strategisk vigtigt område med adgang til sikre handelsruter igennem Alperne til de sydligere kultur- og handelscentre i hele middelhavsområdet og videre.

Den videre forskning vil give dybere indsigter i Egtvedpigens sociale status og rolle i bronzealdersamfundet.

VejleMuseerne er direkte involveret i et fælles forskningsprojekt med Aarhus Universitet og Nationalmuseet. De nye indsigter vil blive integreret i oplevelsescentrets udstilling, hvorved udstillingen vil fremstå dynamisk og opdateret efter nyeste viden.

Man kan forestille sig, at Egtvedpigen som ung kvinde bliver lovet bort til en betydningsfuld mand mod nord og derfor må forlade sit hjem og foretage den lange rejse mod nord sammen med barnet og sit følge. Med sig bringer de værdifulde varer fra deres hjemegn som metal, salt og uld. Hendes familie har været af høj status, måske centralt placeret nær de værdifulde kobberminer og de vigtige alpepas, der var eneste farbare vej mod de sydlige handelsdestinationer. Måske var Egtvedpigens egen familie endda af nordisk oprindelse, men bosat nær de strategisk vigtige områder nord for Alperne for at sikre en alliance og sikker forbindelse til Norden og Egtved.

Egtvedpigen var i kraft af sin status og rolle betydningsfuld for samfundet i Egtved, og hun rejste formentlig frem og tilbage mellem de sydlige egne og Egtved mindst to gange i sin levetid. På sin sidste rejse havde Egtvedpigen barnet med sig. Måske udsættes de for hårde strabadser, måske var de syge, inden de tog af sted?

Vi ved det ikke. Dog ved vi, at barnet ikke har overlevet rejsen, og at Egtvedpigen dør kort efter sin ankomst til Egtved. Analyser viser, at barnet og pigen voksede op samme sted, måske var de i familie.

Den besøgende får undervejs i udstillingen muligheder for at få forskellige perspektiver på bronzealderens historier: Ud over Egtvedpigens egen fortællerstemme, så fortæller det fem-seks-årige barn, som blev fundet i graven ved Egtvedpigens side, også med sin egen stemme, og den forskningsmæssige dybde bliver undervejs formidlet af arkæologens stemme.

På den måde skaber vi en helstøbt fortælling på flere niveauer efter eget valg. De forskellige spor giver desuden mulighed for, at man gennem hele livet og på tværs af generationer kan vende tilbage til udstillingen og få en ny oplevelse på stedet.

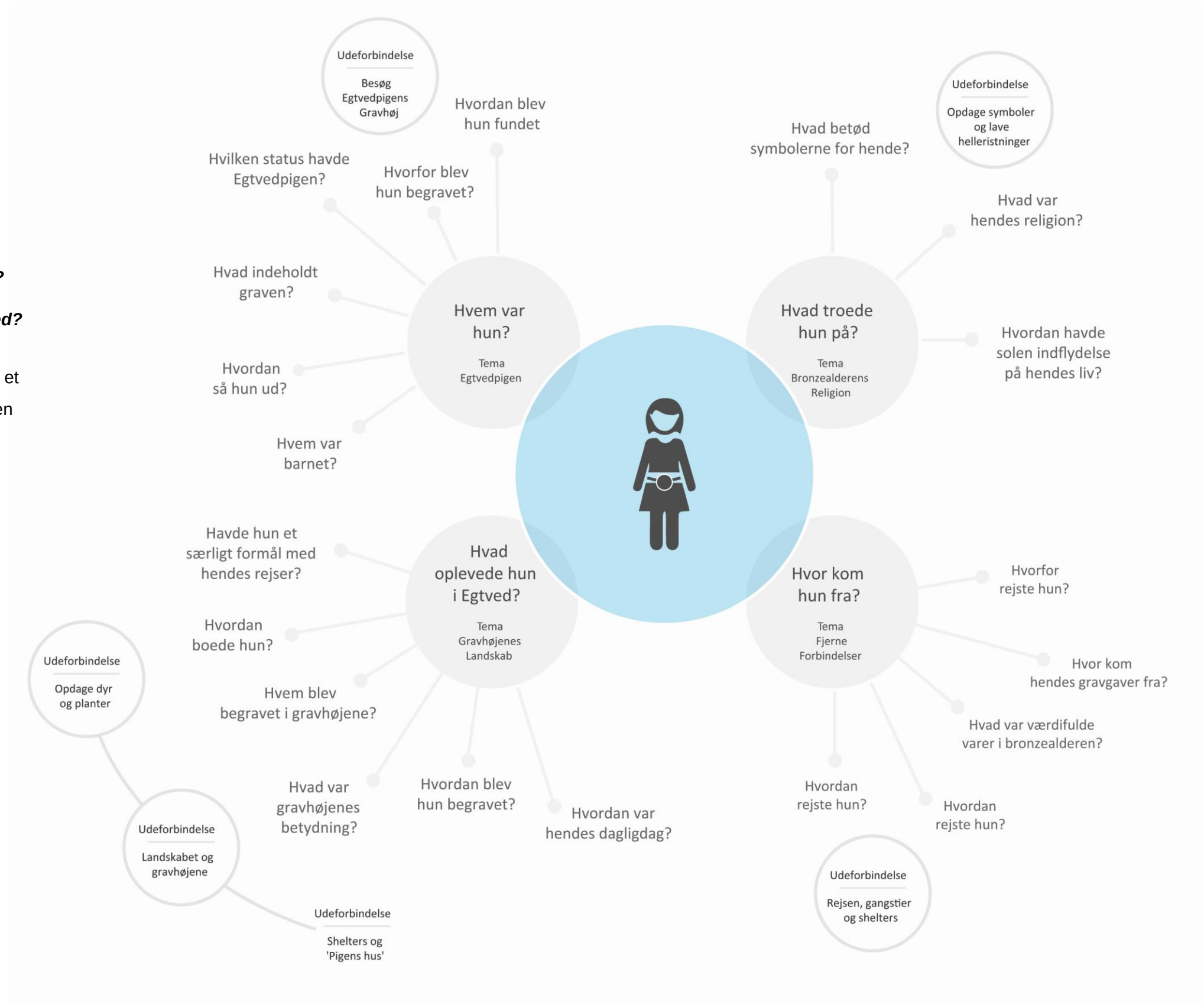
Fire udstillingstemaer

Vi formidler Egtvedpigens bemærkelsesværdige historie gennem fire temaer, der tilsammen udgør en rammefortælling for bronzealderen.

Der er et tema i hver af de fire udstillingsrum:

1. *Egtvedpigens* - **Hvem var hun?**
2. *Bronzealderens religion* - **Hvad troede hun på?**
3. *Fjerne alliancer og forbindelser* - **Hvor kom hun fra?**
4. *Gravhøjenes landskab* - **Hvad oplevede hun i Egtved?**

Stemningen og scenografien veksler i de fire rum mellem et sanseligt mørke, der illuderer bronzealderens mystik og en gylden lyssætning blandet med dagslys, der gør, at den besøgende kan sanse bronzealderens solkult.

I det nye oplevelsescenter kan de besøgende i Egtved udforske graven i hidtil usete detaljer ved hjælp af interaktive virkemidler. En kopi af egekisten står centralt i rummet. Kisten forekommer tom, men ved nærmere eftersyn skabes optiske illusioner af pigen i graven ved hjælp af en visualiseringsteknik, der kaldes 'peppers ghost'. Et levende billede af Egtvedpigen vil tone frem fra tid til anden, men når lyset dæmpes vil graven fremstå, som den blev fundet ved udgravningen, og stemningen vil være andægtig. Dette første møde, hvor man har mulighed for at se Egtvedpigen i sin grav, giver os en oplevelse af nærvær og en følelsesmæssig tilknytning til pigen og hendes historie. Den virtuelle grav viser f.eks. fotos af graven og dens genstande i høj opløsning, og man kan udforske graven og læse om dens indhold via touch skærme. Der kan frit zoomes ind og ud, og den besøgende lærer om graven,

genstandenes historie og betydning gennem en 'hands-on' interaktiv oplevelse. Den besøgende får herved en nærværende oplevelse af at være en digital arkæolog og kan også få indblik i de metoder og analyser, der har været brugt til at afsløre gravens hemmeligheder. Det gør det muligt for gæsten at forfølge egne fordybelsesområder og dermed skabe rum for dialog på tværs af interesseskel.

Gravens arkæologiske artefakter hænger i kopier fra loftet og kommer til live ved hjælp af Egtvedpigens animerede skygge, der visualiserer deres brug og funktion. Ved begravelsen har en række ritualer fundet sted. De skulle sikre sjælens rejse fra de levendes verden til de dødes. Således guides den besøgende videre til det næste rum.

Den besøgende ser en fotografisk repræsentation af kistens indhold.

Man kan zoome ind på detaljer og gå på opdagelse i dem.

Det valgte indhold belyses og mere viden foldes ud.

2. Bronzealderens religion - Hvad troede hun på?

Her præsenteres den besøgende for Egtvedpigens ankomst til Danmark og hendes møde med den nordiske bronzealderkultur, der med sin rigdom af bronzegenstande, mystiske tegn og hellige ritualer fremstår yderst fascinerende. På trods af den store afstand er hun måske alligevel ikke fremmed for den religion, hun dyrkede hjemmefra, hvor solen også var i centrum. Soldyrkelse og fertilitetsriter var kendt over hele Europa i bronzealderen.

Tidsperioden er kendt for sin mangfoldige og rige billedverden, der giver et indblik i bronzealderfolkenes og Egtvedpigens forestillingsverden. Billeder ristet i sten og støbt i bronze viser mennesker, der udfører religiøse ritualer. Nogle ses afbilledet i akrobatiske positurer i spring over skibe, andre iført hornede hjelme og andre igen ses gående i processioner med løftede ceremonielle økser. Ritualerne er forbundet med frugtbarhed, solkult og forfædre-dyrkelse, der fremstår som centrale elementer i bronzealderens religion og forestillingsverden.

Denne del af udstillingen er tæt forbundet med den tid, Egtvedpigens levede i. Bronzealderen er en tid uden skrift, men er i stedet rig på symboler, der i stor skala vil præge dette rum i udstillingen. Den berømte bælteplade, som Egtvedpigens bar i graven, og solvognen fra Trundholm mose, vidner om solens betydning og den tilbedelse, der blev praktiseret i bronzealderens samfund.

Da Egtvedpigens døde har det ikke nødvendigvis kun været trist. Man har haft en forestilling om, at sjælen havde et liv efter døden. De døde sjæle havde en vigtig funktion som solens hjælpere, der fik solen gennem natten og roede den på et 'natskib' gennem underverdenen, så den kunne stå op i sit udgangspunkt i øst hver morgen. Egtvedpigens sjæl blev derfor integreret i bronzealderens religion, hvilket har givet mening for de efterladte – præcis som vi dag også søger forklaring og forståelse af døden i vores forskellige religioner.

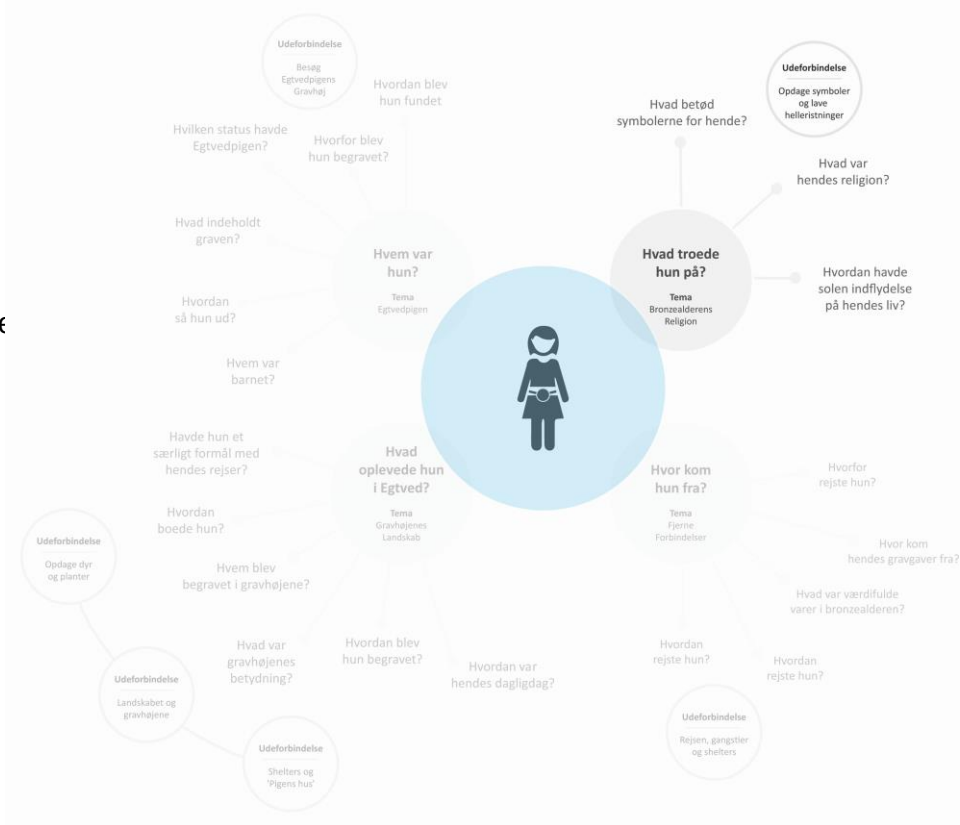
Solens gang over himlen dag og nat var af stor betydning for bronzealderens befolkning. Symboler relaterede sig til solen, og dens rejser over himlen var centrale ikonografiske elementer i bronzealderens religion.

Vi ved ikke med sikkerhed, hvilken rolle religion spillede i Egtvedpigens liv, men hendes bælteplade viser, at hun dyrkede solen som en del af bronzealderens religion. Bæltepladen er udsmykket med spiraldekorationer, der i stilistisk form gengiver solen og den cykliske tankegang forbundet med solens rejse over himlen.

Den besøgende vil i dette afsnit af udstillingen kunne udforske symbolerne og deres betydning ved hjælp af spejle og refleksioner af lys på væggene. Der vil være tilhørende audio installationer i form af historier om de enkelte symboler og deres relation til Egtvedpigens religion. Egtvedpigen vil levende kunne fortælle om symbolernes betydning, og om hvilken betydning eksempelvis hendes bælteplade havde for solens religion.

Ved at gå på opdagelse i himmelhvælvingen styrer den besøgende selv hvilken oplevelse og fortælling, udstillingen byder på. Den besøgende vil kunne fokusere på netop de symboler, der vækker størst nysgerrighed og interesse hos de enkelte.

Religionens betydning for og indflydelse på det levede liv i bronzealderen bliver i dette udstillingsafsnit foldet ud, så den besøgende går derfra godt klædt på med en forståelse af bronzealderens kultur med udgangspunkt i det enkelte menneske.

3. Fjerne alliancer og forbindelser - Hvor kom hun fra?

Således klar til at kigge ud over individets grænser bevæger udstillingsoplevelsen sig over i bronzealderens alliancer og forbindelser ud i verden.

Måske overraskende strakte bronzealdermenneskets verden sig over store afstande, som var forbundet via handel fra middelhavsområdet i syd til det fjerne østen og hele Norden.

I bronzealderen fandtes vidtrækkende kontaktnetværk over Europa, der muliggjorde lange rejser for enkelte personer som handelsfolk og diplomater.

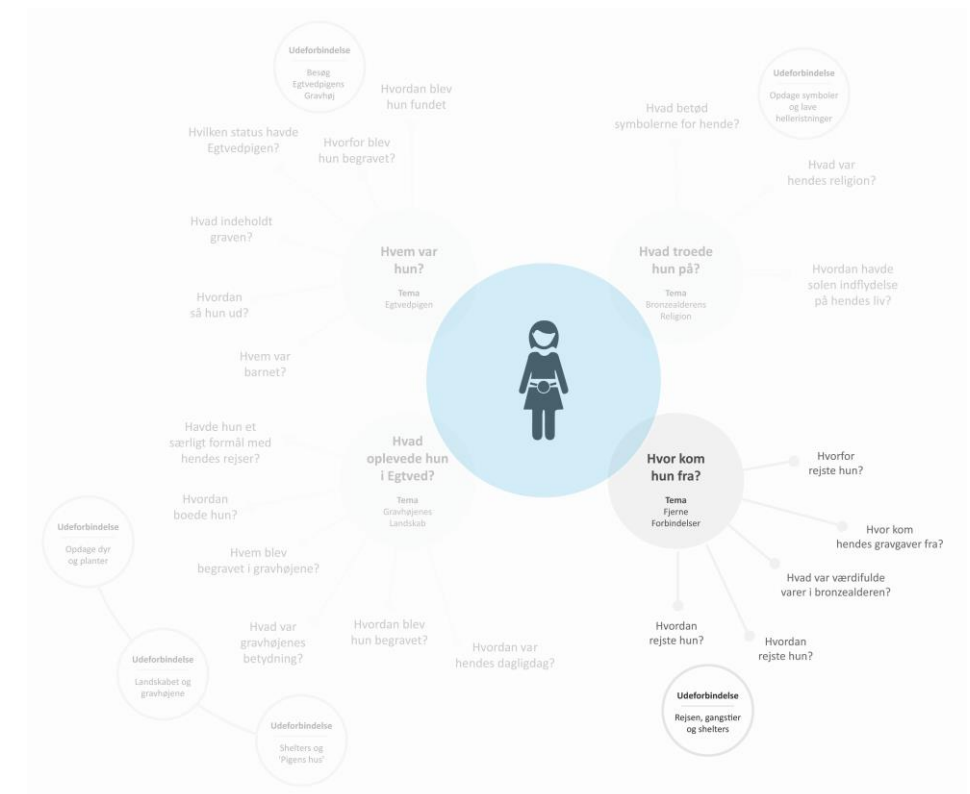
Den nyeste forskning har vist, at Egtvedpigen bevægede sig over store afstande i løbet af sit korte liv, og udstillingens fokus hviler på Egtvedpigens rejser mellem Egtved og hendes fødeegn.

Det har ikke været ufarligt at rejse i bronzealderen, og derfor var det vigtigt med alliancer mellem betydningsfulde familier. Gennem alliancer i form af gæstevenskaber og slægtskabsforbindelser ville man få lokalt kendskab til de områder, man færdedes i, og disse familier ville også have krigere til rådighed, der kunne beskytte deres allierede på den farefulde vej. Måske har også nordiske familier været bosat i de fjernere egne og derved styrket alliancen over de store afstande.

Egtvedpigen rejste over land og over vand. Transport over land har været langsom og har foregået til fods eller med oksekærre. Når det var muligt, har man udnyttet søvejen eller de store flodsystemer gennem Europa for at lette transporten. Bronzen og adgang til denne har været altafgørende for datidens elite. Bronzen var den katalysator, der for alvor satte skub i de langtrækkende netværk, som strakte sig på tværs af hele den kendte verden fra Skandinavien til Mesopotamien.

Den lille by vest for Vejle, hvor Egtvedpigen endte sine dage, kan have haft en særlig betydning i bronzealderen, da området er beliggende nær de lange handelsruter, man kan følge ned igennem Jylland til Tyskland og videre til de store floder, som var vigtige handelsveje i bronzealderen. Mange ton bronze kom til Norden i løbet af bronzealderen langs disse ruter.

Vareudveksling fandt sted mellem de magtfulde familier, og Egtvedpigen har haft mulighed for at rejse frem og tilbage mellem Egtved og sin hjemstavn. På sådanne ture deles oplevelser, viden og værdifulde genstande mellem de to familier og deres allierede undervejs. Gode ideer og viden færdes hurtigt, og de importerede metaller bliver i Norden hurtigt omdannet til eftertragtede bronzegenstande som smykker, redskaber og våben.

Det at finde vej og kende ruten gennem de vekslende landskaber har været af stor betydning. Her kommer de mange tusinde gravhøje opført i hele Norden og store dele af Europa til sin ret. De mange gravhøje dannede linjer i landskabet og var en del af de eksisterende færdselsstrøg, som dannede vejssystemer i landskabet. Gravhøjene var altså ikke kun monumenter for de døde, men også landemærker for de levende og rejsende.

Den besøgende følger i Egtvedpigens fodspor på hendes lange rejse til Egtved. Den besøgende oplever, hvordan Egtvedpigen rejste, hvordan hun fandt et sted at sove, og hvordan hun fandt vej over så lange afstande. Forskellige scenarier med relevans for de forskellige temaer vil komme til live som dragende skyggespil i udstillingen. Man kan forestille sig Egtvedpigen som overnattende gæst hos slægtsfolk, hun har kendt. Over bålet fortælles om slægternes forbindelse og hvilke nyheder, man kunne bringe med videre. Måske er de værdifulde varer blevet fremvist og enkelte byttehandler indgået. Egtvedpigen og barnet fortæller blandt andet, hvad de spiste undervejs på rejsen, at de drømte om grubestegt kød, og de beretter, hvordan de tændte bål om natten for at holde varmen.

Udstillingsafsnittet indeholder kopier af værdifulde artefakter og materialer fra bronzealderen: Bronze, blå glas, guld, uld og rav. Via interaktive skærme er det muligt at dykke ned i hver enkelt genstand eller materialets detaljerede historie. Genstandenes historier fortælles også via skyggespil på væggen, der aktiveres ved sensorer og drager den besøgende ind i fortællinger

Faktabokse vil præsentere den nyeste viden a la: Vidste du, at uldtøj var den mest moderne form for beklædning i bronzealderen, og at langt det meste tøj var lavet af uld, der kom langvejs fra? Det kan man se via de samme strontiumanalyser som viste, at Egtvedpigen ikke var fra Egtved. Måden, man har tilskåret sit stof og lavet sine snoreskørter på i Norden, viser tegn på traditioner for at arbejde med skind og plantefibre. Ulden har derfor været en vigtig og værdifuld handelsvare for folk i Egtved i bronzealderen, og vævet uldstof har været noget helt nyt.

4. Gravhøjenes landskab - Hvad oplevede hun i Egtved?

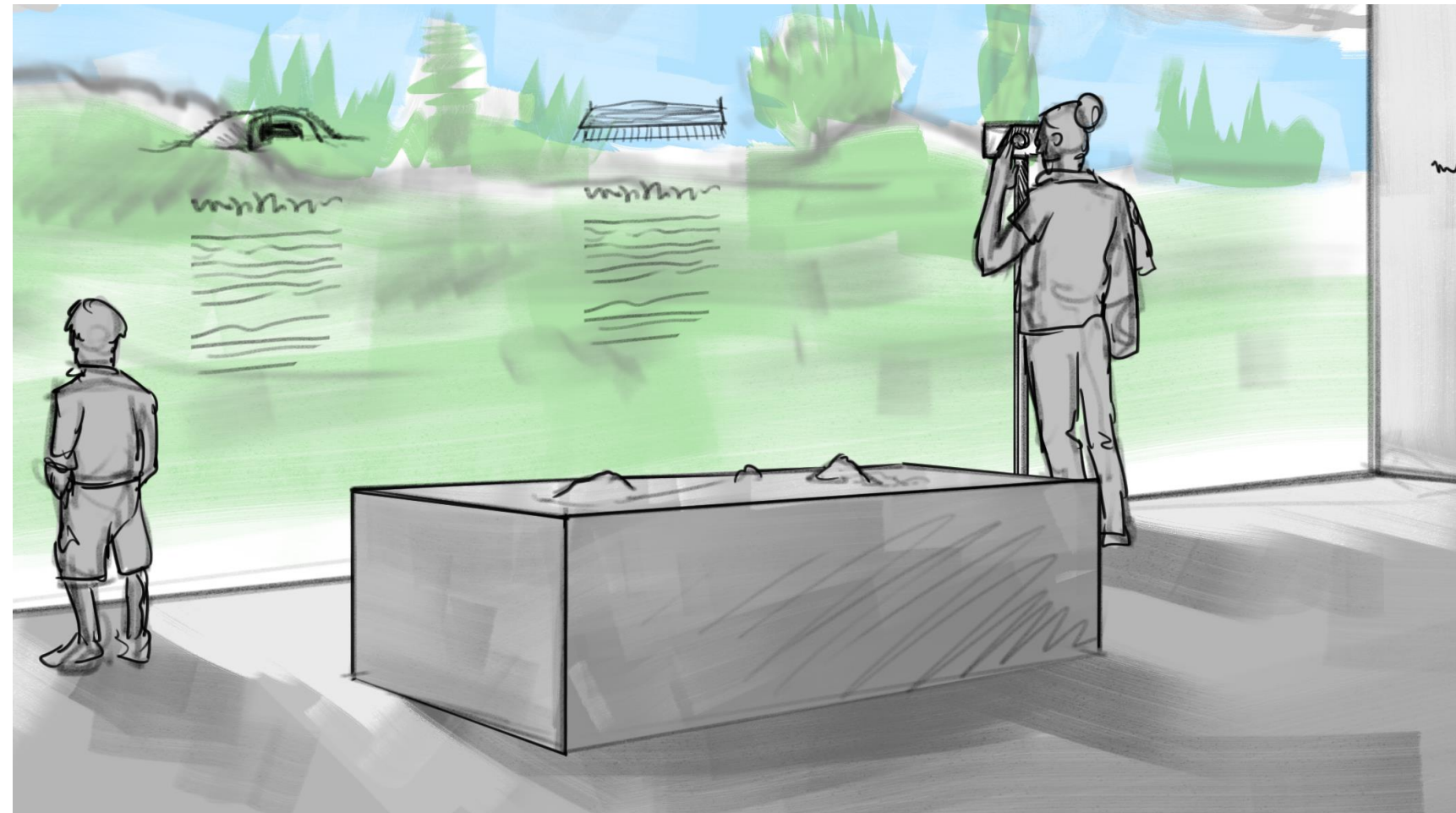
Egtvedpigens rejse endte i Egtved. Udstillingstemaet fokuserer på området omkring fundstedet og det samfund, hun mødte i Egtved. Den besøgende præsenteres for flere forskellige visualiseringsmuligheder af det landskab, der omgav Egtvedpigens Grav i bronzealderen. Landskabets dybere historie spores i de mange omkringliggende overpløjede gravhøje, der i dag er næsten borte eller knapt synlige. Et stort panoramavindue i rummet binder den indendørs fortælling direkte sammen med landskabet udenfor, hvor den besøgende kan se direkte ud på den gravhøj, Egtvedpigen blev fundet i. Udstillingsdesignet opfordrer til at tage et hvil og nyde udsigten fra panoramavinduet, hvorpå der er trykt grafiske elementer der ses fra særlige vinkler, og som viser hvordan bronzealderens landskab på stedet kunne have set ud med de mange gravhøje. Lige ved siden af Egtvedpigens gravhøj har vi kendskab til to andre gravhøje, som vi ønsker at genskabe i et moderne udtryk, og som vil give den besøgende en unik stedsspecifik oplevelse, hvor man bogstaveligt talt kan gå på opdagelse i netop det bronzealderlandskab, Egtvedpigen færdedes i.

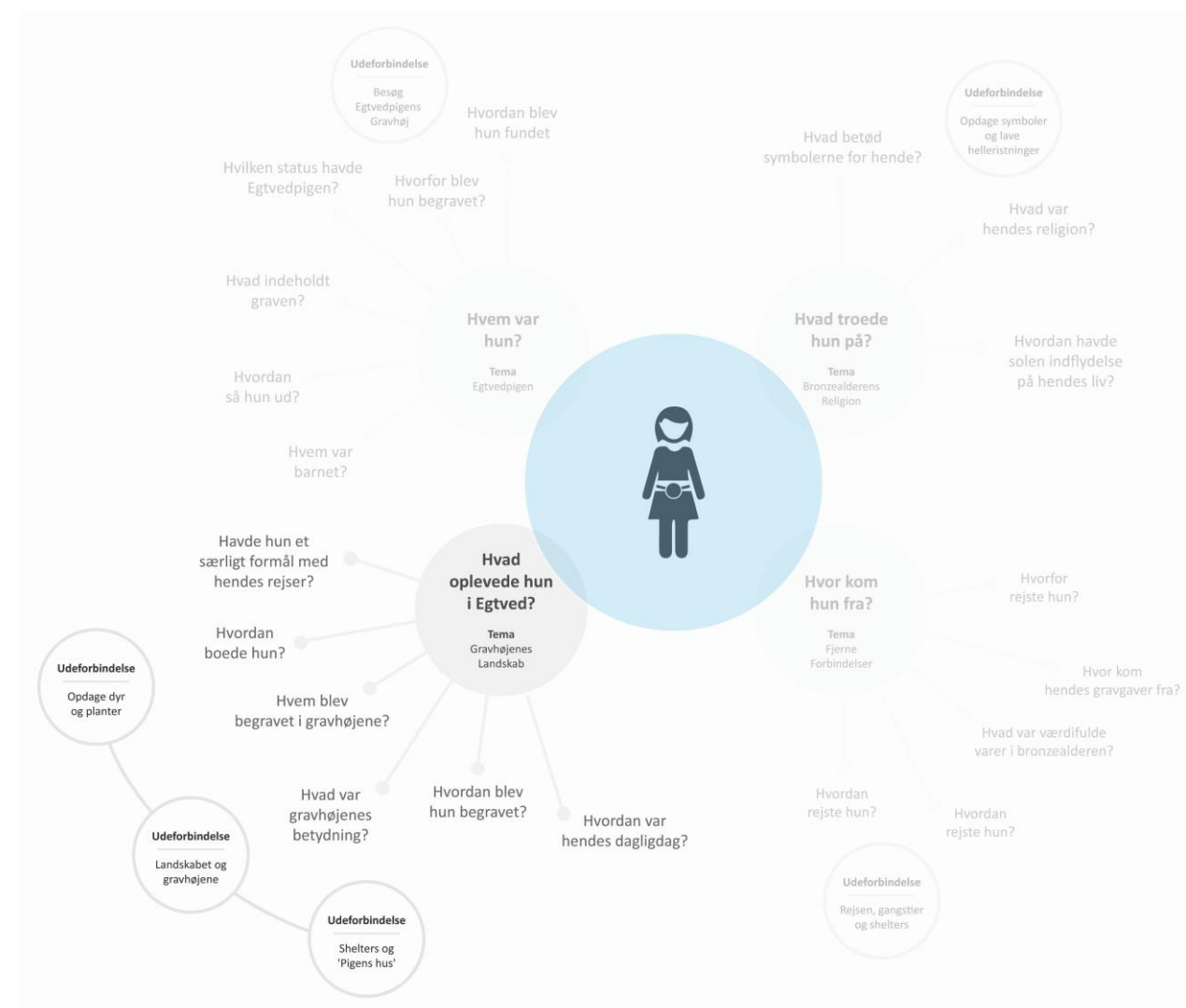
En topografisk model i udstillingsrummet giver et overblik over området ved Egtvedpigens Grav og viser bronzealderens landskab med de mange nu overpløjede gravhøje. Landskabet kan også opleves i 3D viewers, der bruges med den

besøgendes smartphone eller som analoge standere med en 3D visualisering af landskabet, hvor computermødelles og gamle udgravningsfotos kan levendegøres og den besøgende får en fornemmelse af at træde ind i historien.

Store interaktive kort på væggen illustrerer ligeledes, hvordan landskabet så ud i bronzealderen i Danmark, og den besøgende får en forståelse af, hvordan det ca. 83.000 registrerede gravhøje i Danmark er blevet brugt til at navigere gennem landskabet og skabe færdselsveje for den rejsende bronzealderbefolkning. Det store interaktive kort bliver aktiveret ved hjælp af analoge glasskærme, der viser information, når de ses gennem det rigtige perspektiv. Herved indbydes gæsterne til aktivt at udforske kortet for at få tilgang til alle informationer. I det hele taget indbyder også dette rum til, at den besøgende aktivt påvirker sin egen oplevelse af Egtvedpigens liv og den tid, hun var en del af.

Med nyere undersøgelser har man kunne påvise arbejdsgangen i forbindelse med opførelsen af de monumentale bygningsværker, som gravhøjene er. De sociale relationer, der skabtes og blev holdt ved lige ved sådanne begivenheder, har været af stor betydning og har krævet et stort antal mennesker og deltagelse af hele lokalsamfundet.

Udstillingsrummet byder på væsentlig mere end indsigt i det brede landskab og dets gravhøje. Det rummer også historier om hverdagslivet i landskabet i Egtved, der var baseret på landbrug. Her dyrkede de lokale deres marker med korn, især nøgen byg, emmer og spelt var populære afgrøder. Kornet har været brugt til at lave brød, grød og øl. Husdyr spillede en også en stor rolle for bronzealderens landbrug. Især kvæg og får græssede på arealerne omkring Egtvedpigens høj.

Der er ikke fundet sikre beviser på huse i området omkring Egtvedpigens grav, men vi ved, at området har været beboet. I bronzealderen boede man i store huse, der kunne være op til 45 meter lange og med en bredde på otte meter. Husene var store nok til at have stald i den ene ende og beboelse i den anden.

Egtvedpigens var af høj status og har derfor ikke deltaget i det daglige hårde arbejde på gården, men almindelige folk måtte ud i marken og allerede som helt små hjælpe til med de daglige gøremål som at passe dyrene og høste kornet.

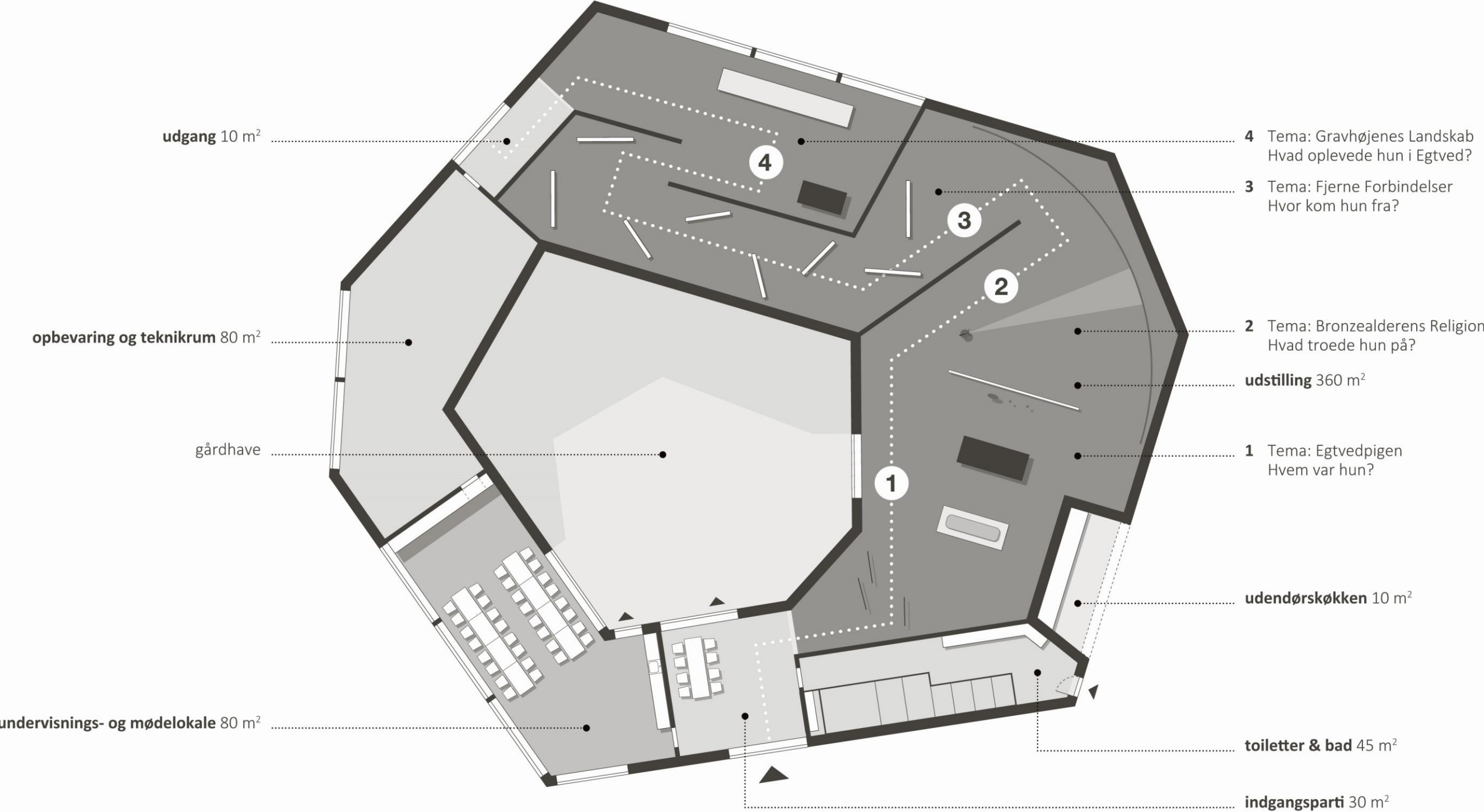
Pollen udtaget fra Egtvedpigens gravhøj fortæller os om vegetationen på Egtvedpigens tid, og området er i dag beplantet med træer og planter, som kunne have vokset på stedet i bronzealderen, og dermed arbejder naturen omkring højen med den stedsspecifikke oplevelse for den besøgende.

Når den indendørs udstilling forlades, er det med en følelse af at have været med på en tidsrejse gennem livet i bronzealderen sammen med Egtvedpigens. Således er den besøgende klædt på og klar til at træde ud i den virkelige fysiske verden, som bronzealderpigens levede sit liv i.

Udstillingsflow

7. UDSILLINGSKONCEPT – UDE

Naturen og livet under åben himmel går hånd i hånd med Egtvedpigens tilværelse fra vugge til grav i bronzealderen. Den besøgende kan fuldende sin oplevelse af livet i bronzealderen på Egtvedegnen ved at gå på opdagelse i de udendørs arealer, hvor kernefortællingen fra udstillingen indendørs fortsætter.

Seks elementer

Området omkring Egtvedpigens grav udgør fem hektar, der fremstår naturtro i forhold til oldtidens vegetation, men som er tilplantet i 1980 med henblik på at skærme af for moderne bygninger og samtidigt understøtte og bevare uforstyrrede sigtelinjer over Vejle Ådal. Dette giver en unik mulighed for fordybelse, når man færdes på arealet ved Egtvedpigens grav, hvilket er en afgørende kvalitet i formidlingen af stedet. Den nuværende beplantning skal derfor i videst muligt omfang bevares intakt.

De udendørs naturarealer består af seks elementer:

- Egtvedpigens gravhøj
- Den nordlige gravhøj
- Stisystemer
- Shelters / opholdssteder
- Legepladser
- Parkeringsplads

Formidlingsmæssigt har alle elementer i de udendørs arealer en tydelig relevans i forhold til den fortælling, den besøgende har fået inde i udstillingen, således at fortællingerne supplerer hinanden.

Egtvedpigens er også den personlige fortæller i de udendørs arealer. Hun findes mere eller mindre skjult rundt omkring på arealet. Eksempelvis findes silhuetter af hende mellem træerne og på udstillingsbygningens sydlige facade laves en skyggeinstallation med Egtvedpigens ansigt. Kun på det rigtige tidspunkt af døgnet vil skyggeinstallationen afsløre sin fulde effekt og vise pigens ansigt, hvorefter det langsomt vil forsvinde igen.

VejleMuseernes formidlingsprincipper om moderne og intuitive formidlingsformer, som interaktive elementer sammensat med et æstetisk formsprog og design, er i høj grad også gældende i det udendørs område. Udstillingsdesignet skal afspejle og

understøtte den samlede bronzealderfortælling, hvor målet er at skabe en nærværende museumsoplevelse gennem et levende og dynamisk samspil mellem formidling og tilgængeliggørelse.

Bronzealderen skal ikke rekonstrueres i form af en bronzealderlandsby i de udendørs arealer. Der skal i stedet etableres en tematisk formidling af Egtvedpigens og bronzealderens forestillingsverden, hvor den samtlige fortælling mellem udstillingen indendørs og udearealet er væsentlig.

Området skal naturligvis behandles med omtanke og respekt for fortidsminder. Alle forandringer skal ske nænsomt med tanke på landskabets betydning og under særligt hensyn til naturen. Formidlingen i de udendørs arealer skal øge fokus på fundstedets autenticitet, hvor Egtvedpigens gravhøj får en fremtrædende rolle og bevares som den eneste naturtro høj i området.

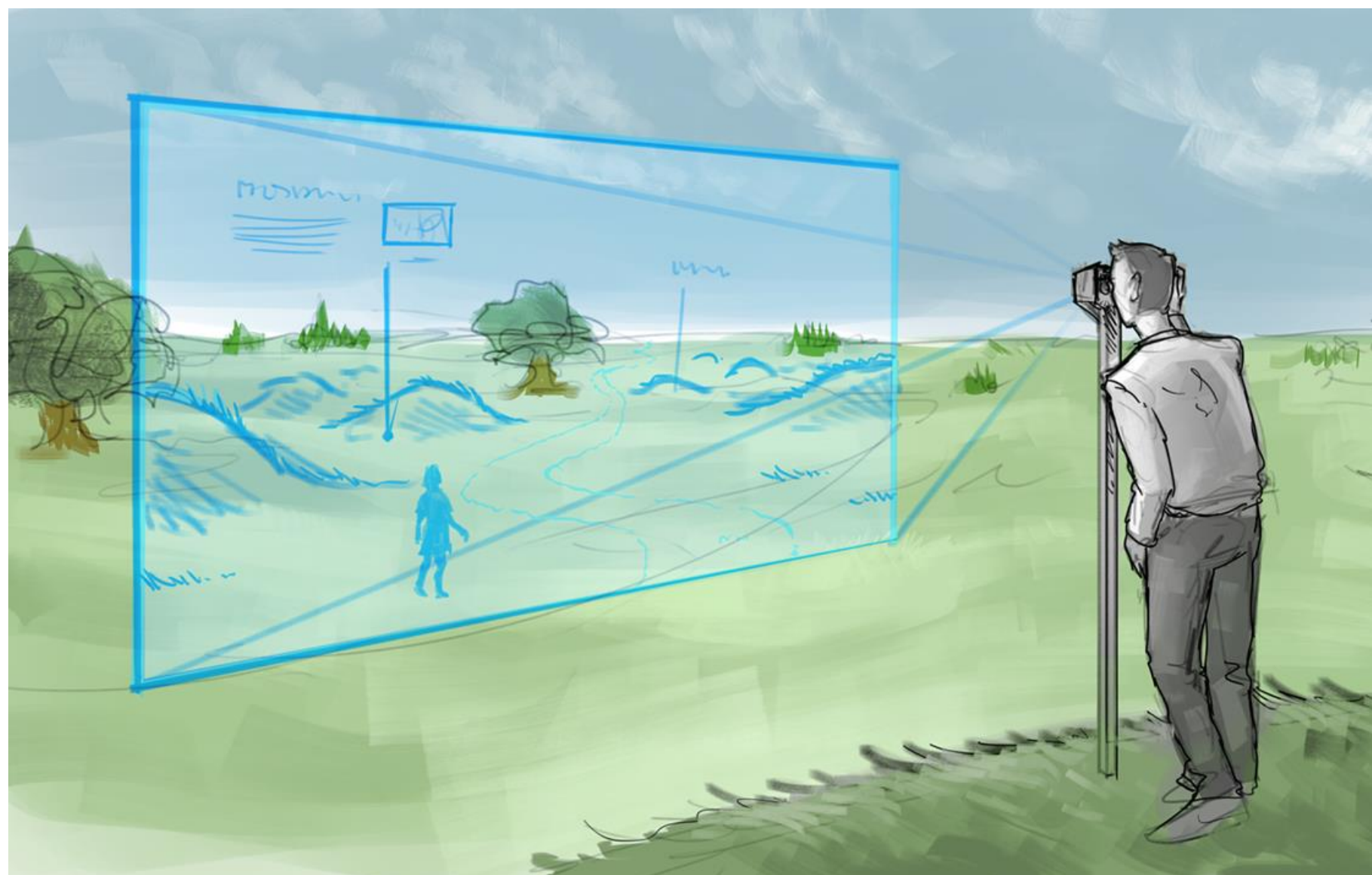
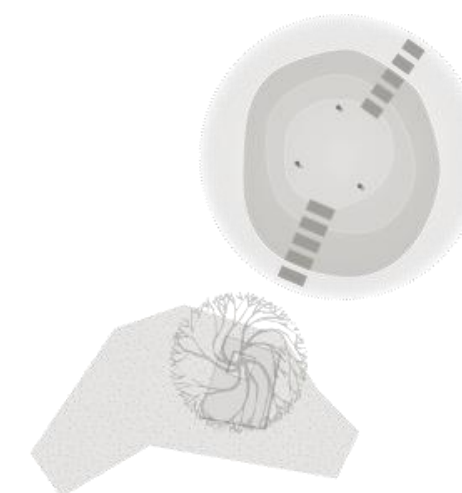
a. Egtvedpigens gravhøj

Egtvedpigens gravhøj er stedets største attraktion. Stien fra udstillingsbygningen mod Egtvedpigens gravhøj leder forbi et smukt egetræ, hvor der plantes et dække af røllikeblomster, som er den blomst, der blev fundet spor af i Egtvedpigens kiste. På dette smukke sted ved egetræet vil det være muligt at tage et lille hvil og nyde synet af Egtvedpigens gravhøj og de blomstrende rølliker. Gravhøjen er i dag genopført, hvor den oprindeligt stod, så den fremstår nøjagtigt, som den ville have taget sig ud i bronzealderen. Højen er opført i dimensionerne 30m x 5m og med en svært tilgængelig jordsti til toppen. Der anlægges enkle trappetrin på Egtvedpigens gravhøj for at lette adgangen op og ned ad højen, men ellers forbliver den naturlig og urørt, som den fremstår i dag. Når den besøgende bevæger sig op på toppen af Egtvedpigens grav belønnes man med en fantastisk udsigt over Vejle Ådal, hvor de uforstyrrede sigtelinjer over ådalen understøtter landskabsformidlingen på stedet og i sig selv er en god naturoplevelse.

På forskellige måder illuderer vi en genskabelse af fortiden på toppen af Egtvedpigens grav og overrasker den besøgende med en nærmest autentisk illusion om bronzealderens landskab med massevis af gravhøje. Det sker ved brug af egen smartphone, der via app eller QR koder fremkalder 3D billeder af gamle udgravningsfotografier eller landskabsgengivelser. Der etableres også en mere analog installation med 3D effekt i faste standere på gravhøjens top, så den besøgende let mærker det overvældende i landskabet med de mange gravhøje.

Formidlingen suppleres med diskrete informationsskilte om bronzealderens gravhøje samt med en audioløsning integreret i smartphonemuligheden og evt. i stationære spots på højen.

For at understøtte fortællingen om bronzealderen, og de folk der levede på den tid, vil dyr og mennesker som fjerne silhuetter blive synlige fra Egtvedpigens gravhøj. Disse installationer, der fremstår som optiske illusioner og kun afslører deres sande form, når man ser dem fra en bestemt vinkel, vil pirre de besøgendes nysgerrighed til at gå på opdagelse på hele arealet omkring Oplevelsescenter Egtvedpigens Grav.

Uddybende informationer relateret til historien kan påføres installationerne (f.eks. størrelsen på en bronzealderko i forhold til en nutidig ko).

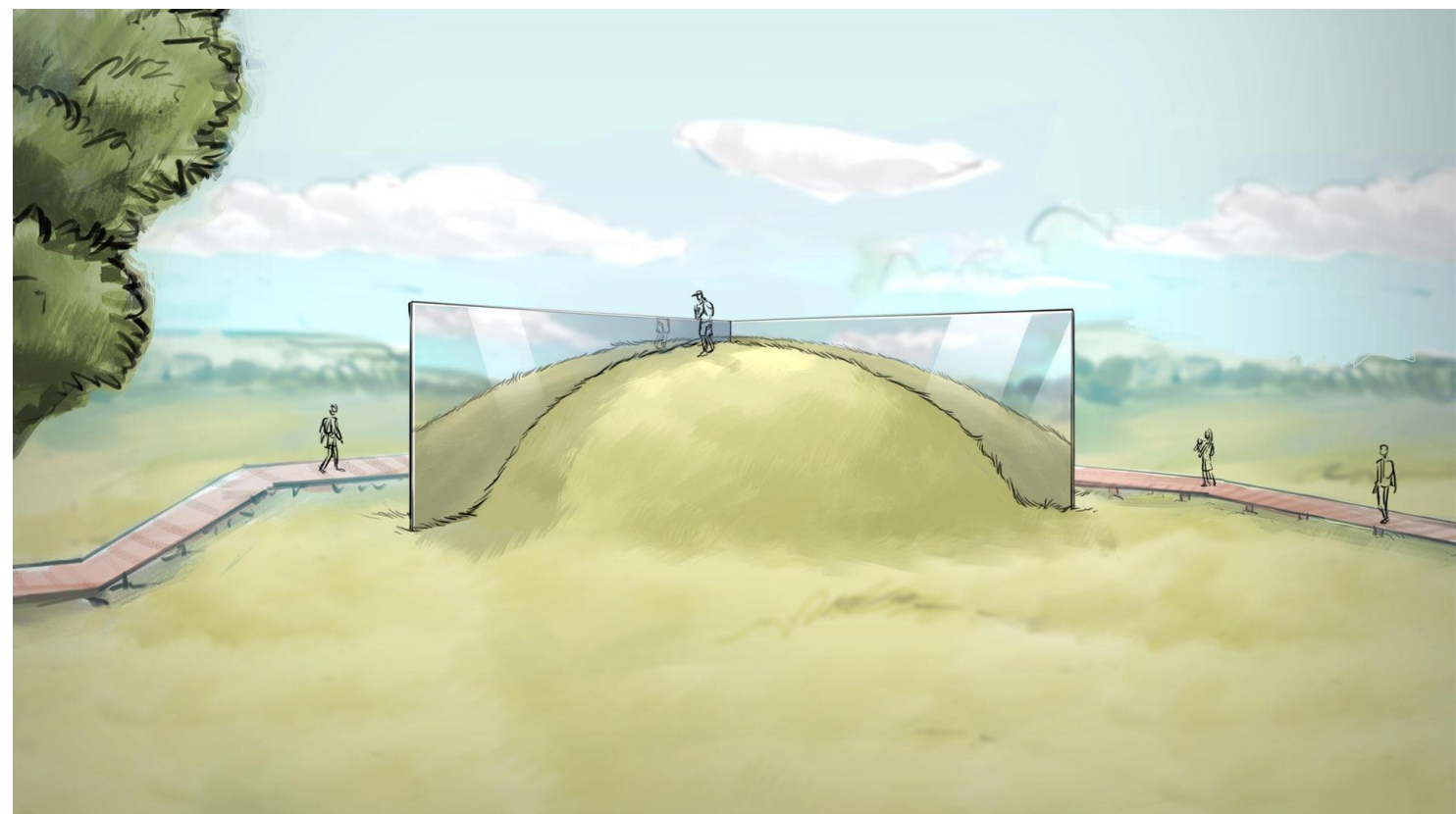
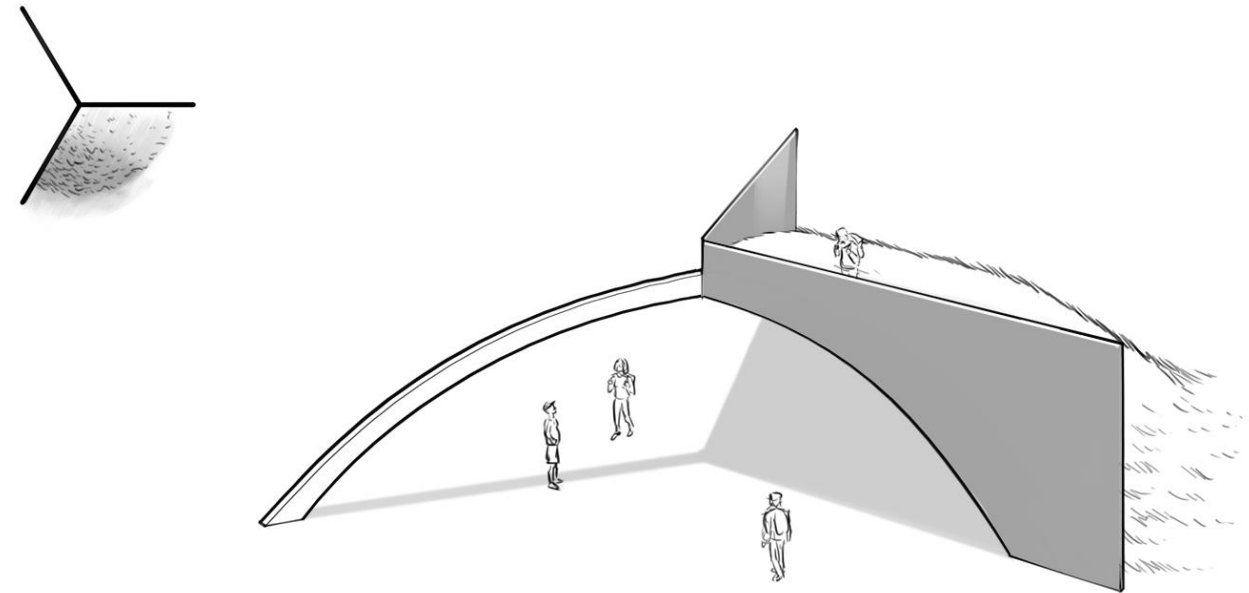

b. Den nordlige gravhøj

Når den besøgende står på toppen af Egtvedpigens grav og kigger mod nord, så ser man mod endnu en fredet gravhøj. Den er overpløjet og syner ikke af noget i dag. Vi ønsker at genskabe den nordlige gravhøj med et moderne twist. Det bliver altså ikke en naturtro kopi som Egtvedpigens gravhøj, men i stedet skal den nordlige høj fremstå som et vartegn og minde om de mange overpløjede gravhøje, der findes i området og tilsvarende steder i Danmark.

En tredjedel af højen genskabes med jord og tørv, mens de to øvrige tredjedele opstår som optiske illusioner ved brug af spejlrefleksioner. Den besøgende kan gå og klatre rundt på højen og se refleksioner fra flere vinkler og også lege med sit eget spejlbillede. Spejlrefleksionerne giver ydermere den besøgende mulighed for at spejle større dele af det omkringliggende område, der byder på flere gode oplevelser.

Også her suppleres formidlingen med diskrete informationsskilte om bronzealderens gravhøje samt med en audioløsning integreret i smartphonemuligheden og evt. i stationære spots på højen.

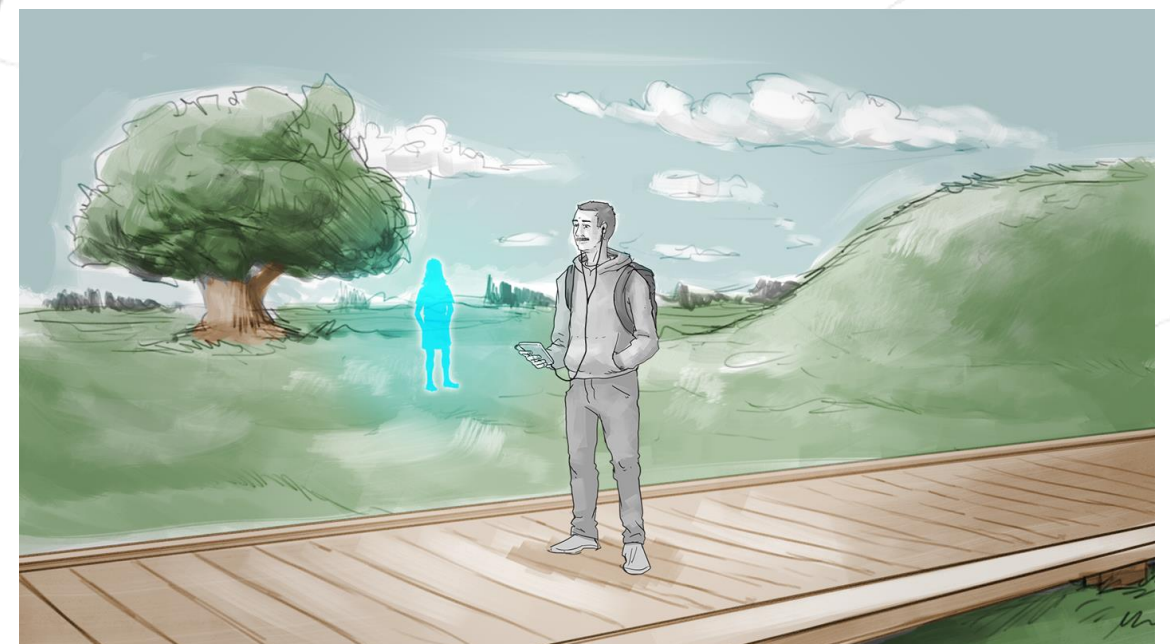
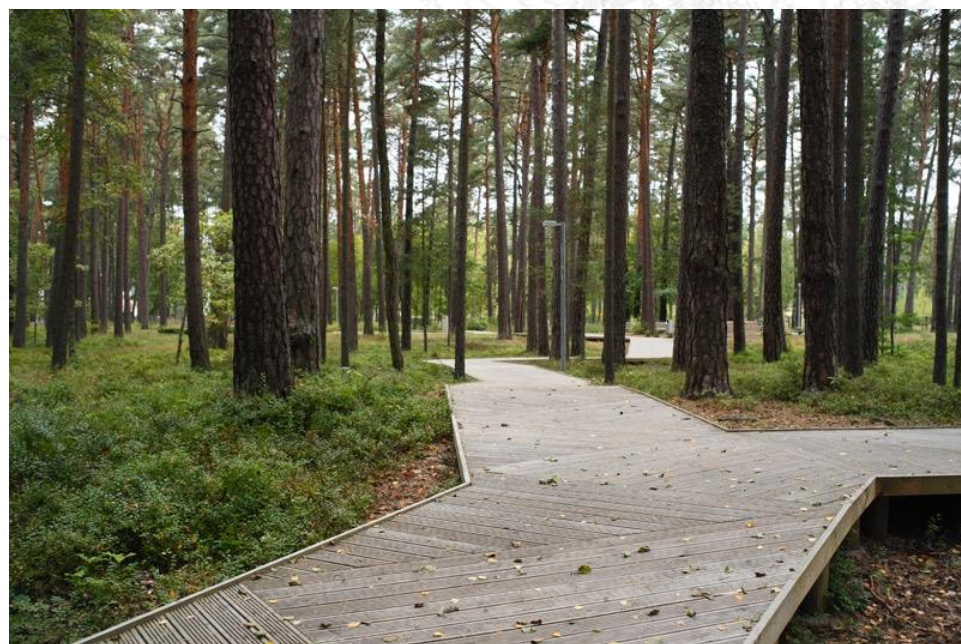
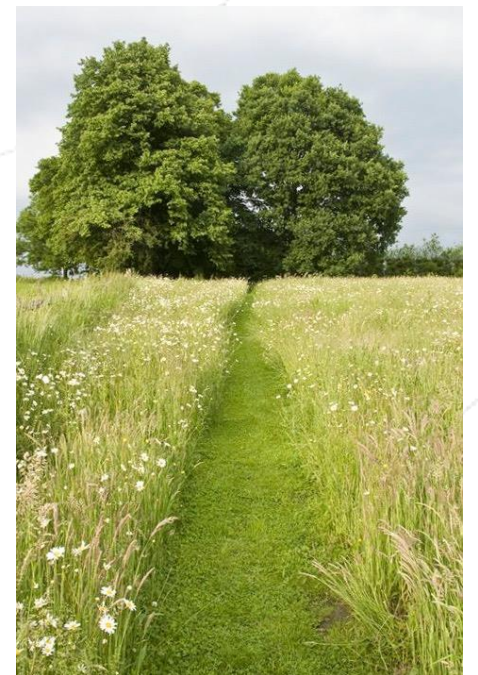
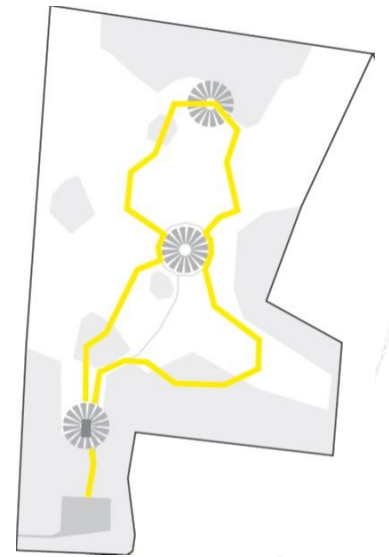

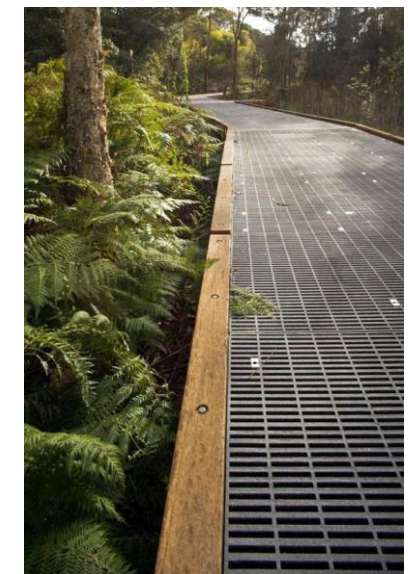
c. Stisystemer

Et netværk af stier snor sig gennem området på de fem hektar, hvor den besøgende kan gå på opdagelse.

Stisystemet er en måde at videreføre fortællingen om Egtvedpigens rejser gennem både åbne landskaber og tætbevoksede skovområder, og stierne vil aktivere arealets karakter af en tidsrejse, man kan træde ind i, ligesom det vil indbyde til, at man får set hele området. Gangstierne er lavet i for eksempel træ og hævet over terrænen, så de både tegner sig tydeligt i naturen, og så hele området er let tilgængeligt for alle, også alvorligt gangbesværede og kørestolsbrugere. Stisystemet vil fremstå æstetisk smukt og markere områdets karakter af udstillingsrum, som man fysisk og mentalt kan træde ind i. Og endeligt vil stisystemet understøtte fortællingen om den sidste del af Egtvedpigens lange rejse til Egtved.

Når den besøgende går på stierne, dukker der, foruden de allerede beskrevne optiske silhuetter, forskellige tegn og informationer op, som har sammenhæng til kernefortællingen. Det kan være spor fra graven, spor fra ritualer ridset i træerne eller ristet i stenene, eller det kan være spor fra det levede liv med landbrug eller anden hverdagsliv. Den besøgende skal gå på stierne med en oplevelse af, at der ligger yderligere informationer og oplevelser omkring det næste sving, som det er værd at gå på jagt efter.

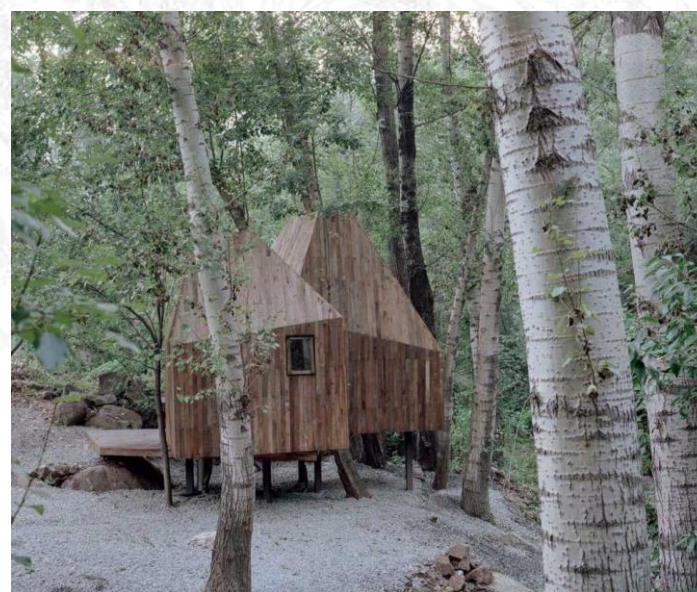

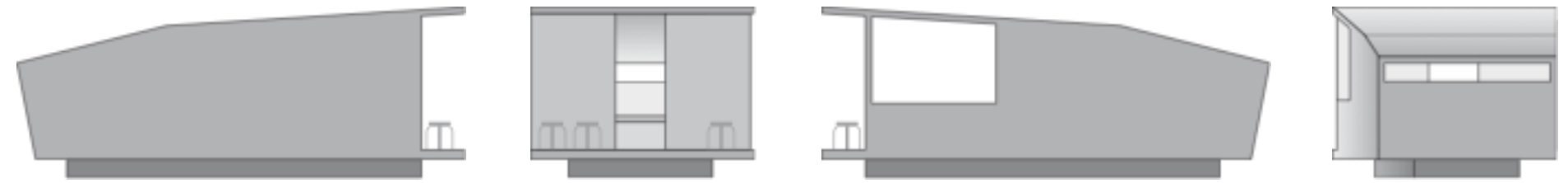
d. Shelters / opholdssteder

Et af de tilbagevendende elementer, den besøgende støder på langs stierne, er bålsteder, picnic-områder og shelters til overnatning. Vores ambition om at gøre oplevelsescenteret til et sted, hvor den besøgende kan få en kvalitativ oplevelse af bronzealderen på alt fra 20 minutter til to dage, gør, at det er naturligt at stille simple overnatningsmuligheder til rådighed.

Både langs stisystemet og ude i mere åbne engarealer ligger flere bålområder samt borde og bænke til picnic på træbeklædte platforme, nogle placeret i skygge, andre med mulighed for sol, nogle til små grupper, andre til store grupper af besøgende.

Inde i skovområdet langs stierne finder den besøgende shelters i forskellige former og størrelser. I alt er der plads til en hel skoleklasse, og flere mindre familier kan samles her; nogle få shelters kan placeres i træerne. Alle shelters er udformet i enkle materialer i et moderne arkitektonisk udtryk. Indretningen er simpel med en træbeklædt platform til at sove på.

Skala 1 : 100

For den overnattende gæst vil der være mulighed for krydre oplevelsen ved at udforske området i skumring og mørke. Man kan gå på opdagelse med en lommelygte og finde lysreflekterende poster blandt andet i form af gemte helleristninger på jorden og i træerne, der kun kan findes og læses efter mørkets frembrud.

Derudover kan man løse opgaver i en skattejagt, der kun kan gennemføres i mørke, og man kan høre Egtvedpigen fortælle godnathistorier via enten egen smartphone eller ved en stationær audioløsning.

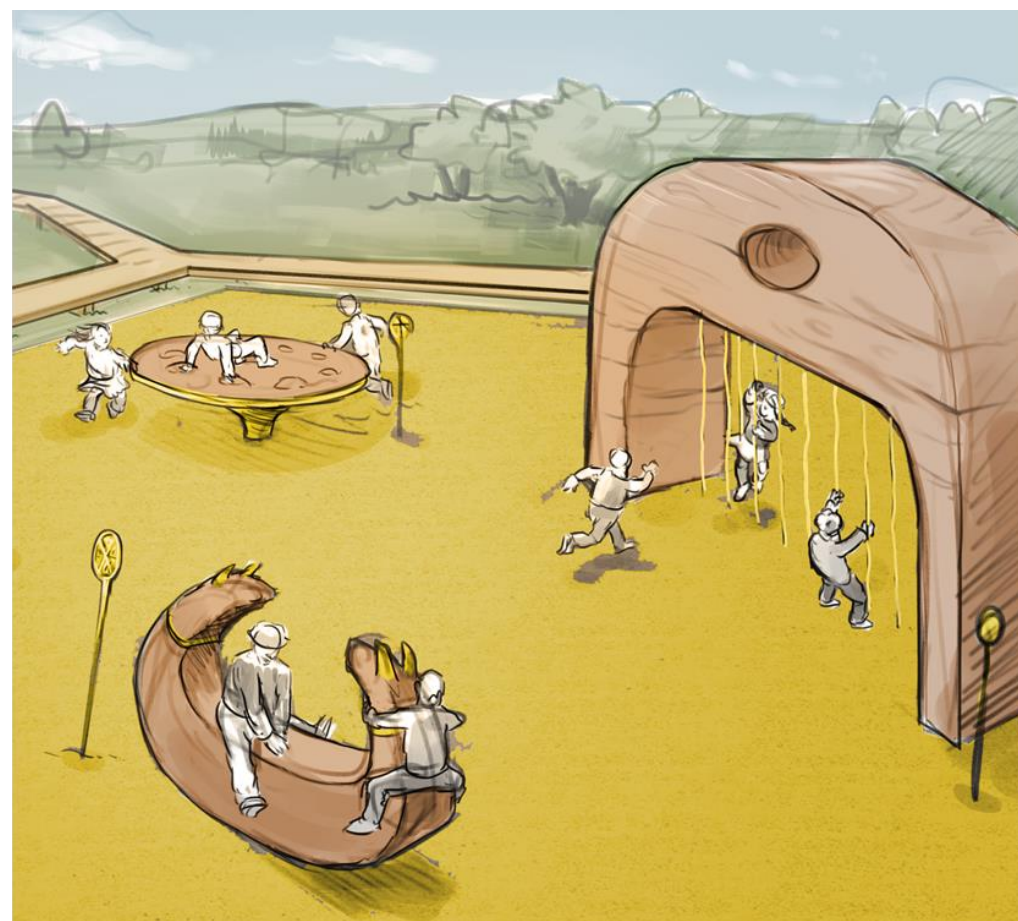

e. Legepladser

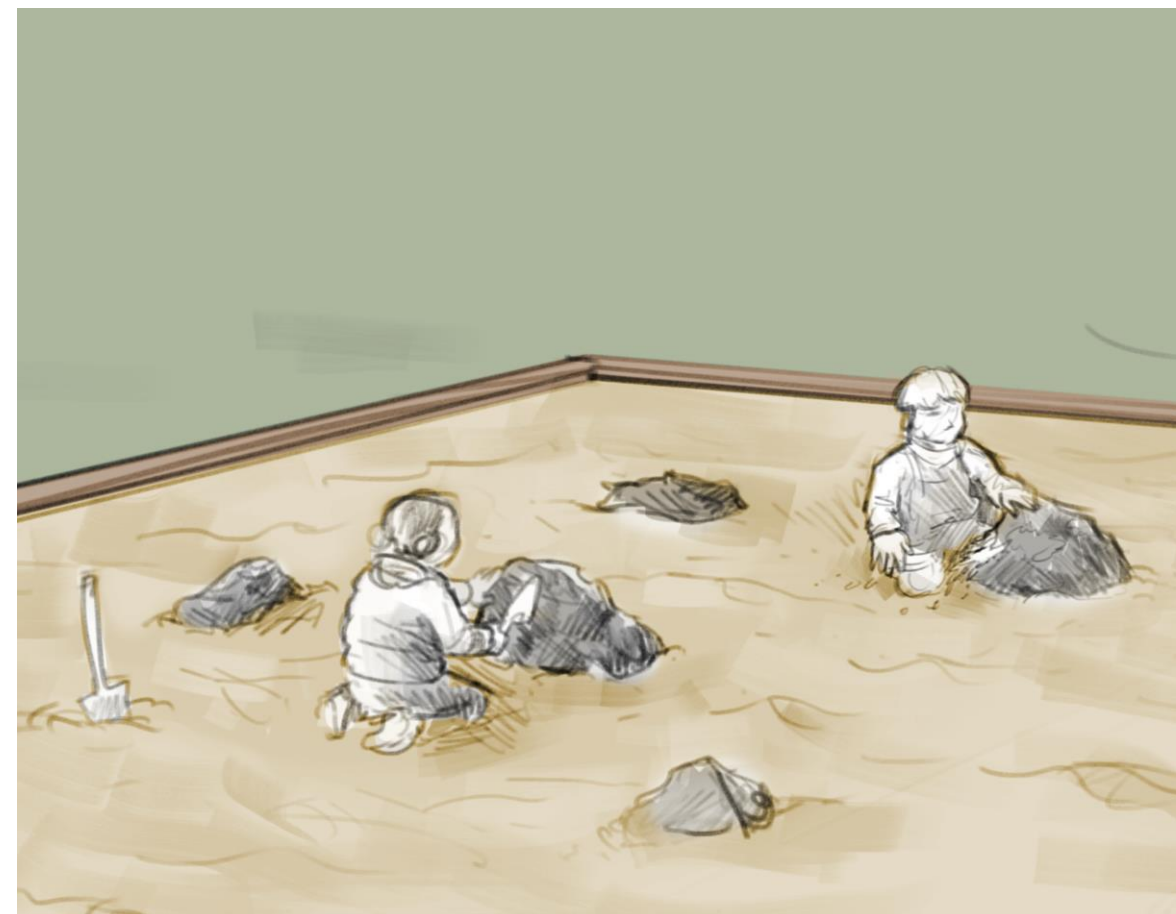
Uanset om den besøgende bruger oplevelsescenteret i kortere eller længere tid, så er der en oplagt mulighed for at besøge et af områdets legepladser, der også for de yngste kan medvirke til at øge forståelsen for det levede liv i bronzealderen.

Hver legeplads har et formidlingsfokus, der taler direkte ind i den oplevelse, den besøgende har haft i den indendørs udstilling. På hver legeplads har den besøgende mulighed for at blive klogere på netop det fokus fra bronzealderen, som legepladsen har, hvad enten det sker ved at lege sig gennem temaet, via audiofortælling på egen smartphone eller via stationære lyttestationer og ved at læse korte tekster på diskrete skilte på legepladsen.

De enkelte legepladser er designet efter deres formidlingsfokus, således at den ene legeplads for eksempel består af overdimensionerede akrobatiske figurer fra bronzealderen, som den besøgende har set i udstillingsafsnittet om datidens og Egtvedpigens religion. På legepladsen er figurerne dog fremstillet i abstrakt form, hvor børn og friske voksne kan klatre på dem, lave parkour øvelser eller blot sidde.

En anden legeplads inviterer til at lege arkæolog for en dag og selv udgrave fundet af Egtvedpigen i en stor sandkasse med fastgjorte kopier af de arkæologiske fund. En tredje har solvognen som aktivitets- og formidlingsfokus, en fjerde har helleristninger og en femte giver mulighed for at træde indenfor i Egtvedpigens hus. Herved får selv de yngste besøgende en tidlig fornemmelse i børnehøjde for fortidens mennesker og for arkæologien som fag. Alle legeområderne er forsynet med sikkerhedsoverflader og designet er enkelt og moderne, materialerne er træ, beton og stål, og de er opført med respekt for naturen og sammenhængskraften på hele området.

f. Parkeringsplads

Parkeringspladsen er beliggende lige syd for udstillingsbygningen, og da denne også udgør den eneste indgang til området, er det vigtigt, at parkeringspladsen fremstår indbydende med et funktionelt og gennemtænkt design. Belægningen på parkeringspladsen udføres i en kombination af græs og betonfliser eller stampet stenmel i kombination med beton for at afmærke p-pladser. Træer med let bladvækst (f.eks. alm. tretorn eller kirsebær) plantes med henblik på at danne naturlig skygge for de parkerede biler.

Indgangsområdet med fire karakterfulde egetræer indgår i områdets samlede fortælling og holdes derfor fri for biler. Den nyindrettede parkeringsplads vil blive anlagt med en kapacitet til 50 biler og to busser.

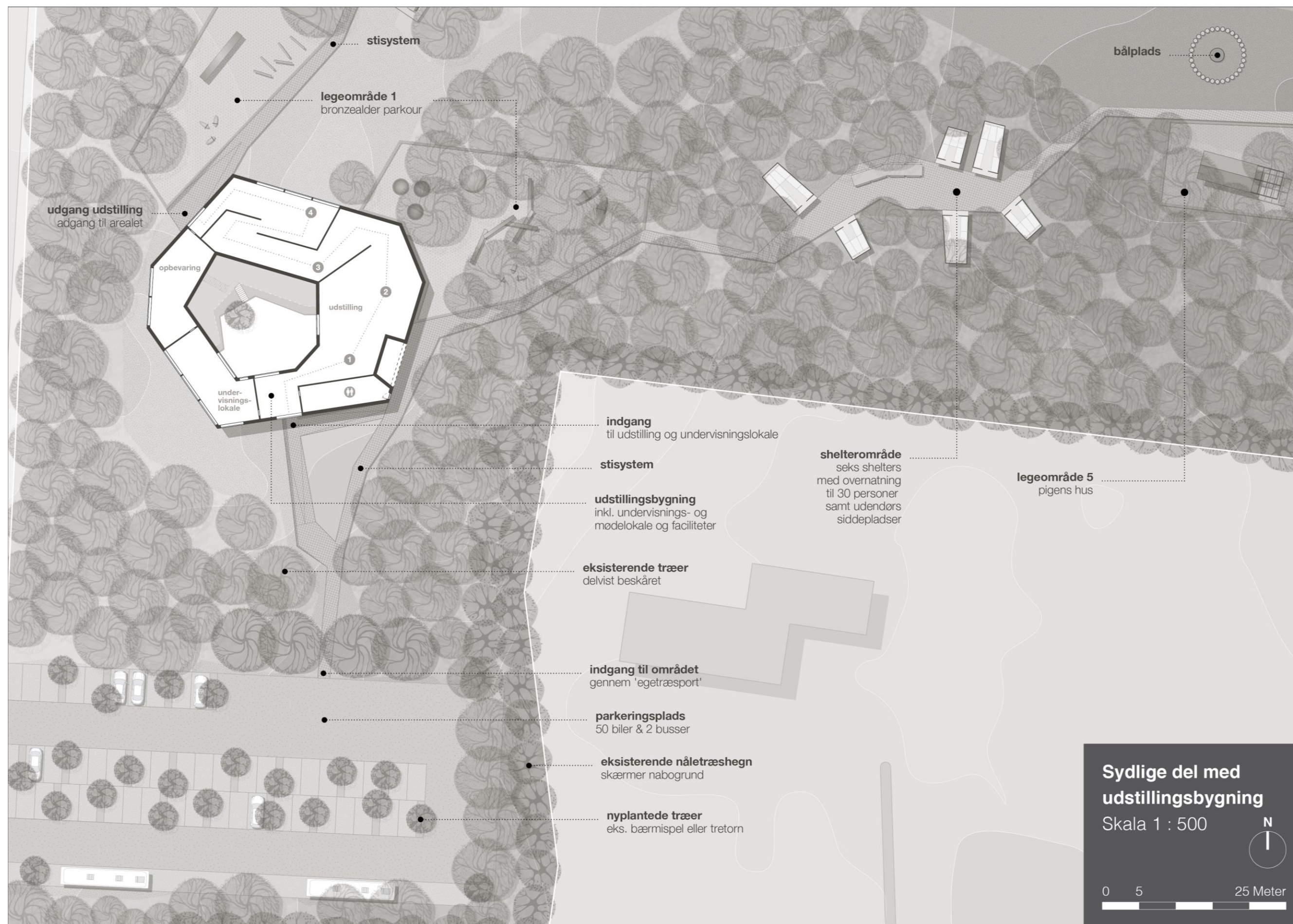
For at afskærme området fra den nærliggende vej ønskes arealet indrammet og markeret. Afmærkningen er tænkt som en hæk af porse. En afmærkning vil skærme besøgende inde på arealet samt gøre forbipasserende udefra opmærksomme på, at der inde på området er mulighed for en særlig oplevelse. En hæk af porse er lavt voksende og kræver meget lidt pleje. Porse relaterer sig direkte til den samlende fortælling om Egtvedpigen, idet planten blev fundet i den drik, hun fik med i graven. Beplantningen vil derfor kunne inddrages aktivt i formidlingen på stedet.

Parkeringsplads

Skala 1 : 200

0 2 10 Meter

8. LOKALT SAMARBEJDE

Det er afgørende for Oplevelsescenter Egtvedpigens Grav, at der er lokal opbakning og engagement omkring projektet. Derfor er der igennem længere tid gjort et forberedende arbejde, hvor VejleMuseerne har inviteret til dialog omkring udviklingen af og tankerne bag et nyt oplevelsescenter, der skal afløse det lille udstillingshus i dag.

Egtvedpigens grav har i dag et stærkt lokalt fokus, og der er således stor lokal opbakning om planerne for et nyt oplevelsescenter ved Egtvedpigens grav. I Egtved arbejder lokale ildsjæle aktivt med etableringen af støtteforeningen Egtvedpigens Venner, der skal medvirke til at sikre projektet en bred lokal forankring i byen, og VejleMuseerne bakker op omkring dette arbejde ved at inspirere, informere og sikre, at vi arbejder i samme retning. Egtved bliver i folkemunde omtalt som 'Pigens By', hvilket viser Egtvedpigens betydning for den lokale stolthed, identitet og selvforståelse.

Støtteforeningen Egtvedpigens Venner vil blandt andet være ambassadører og frivillig arbejdskraft i Oplevelsescenter Egtvedpigens Grav, hvor de tager imod den besøgende, men de vil også udvikle nogle attraktive muligheder for morgenmads- eller frokostkurve med lokale sunde fødevarer, der kan nydes på arealet.

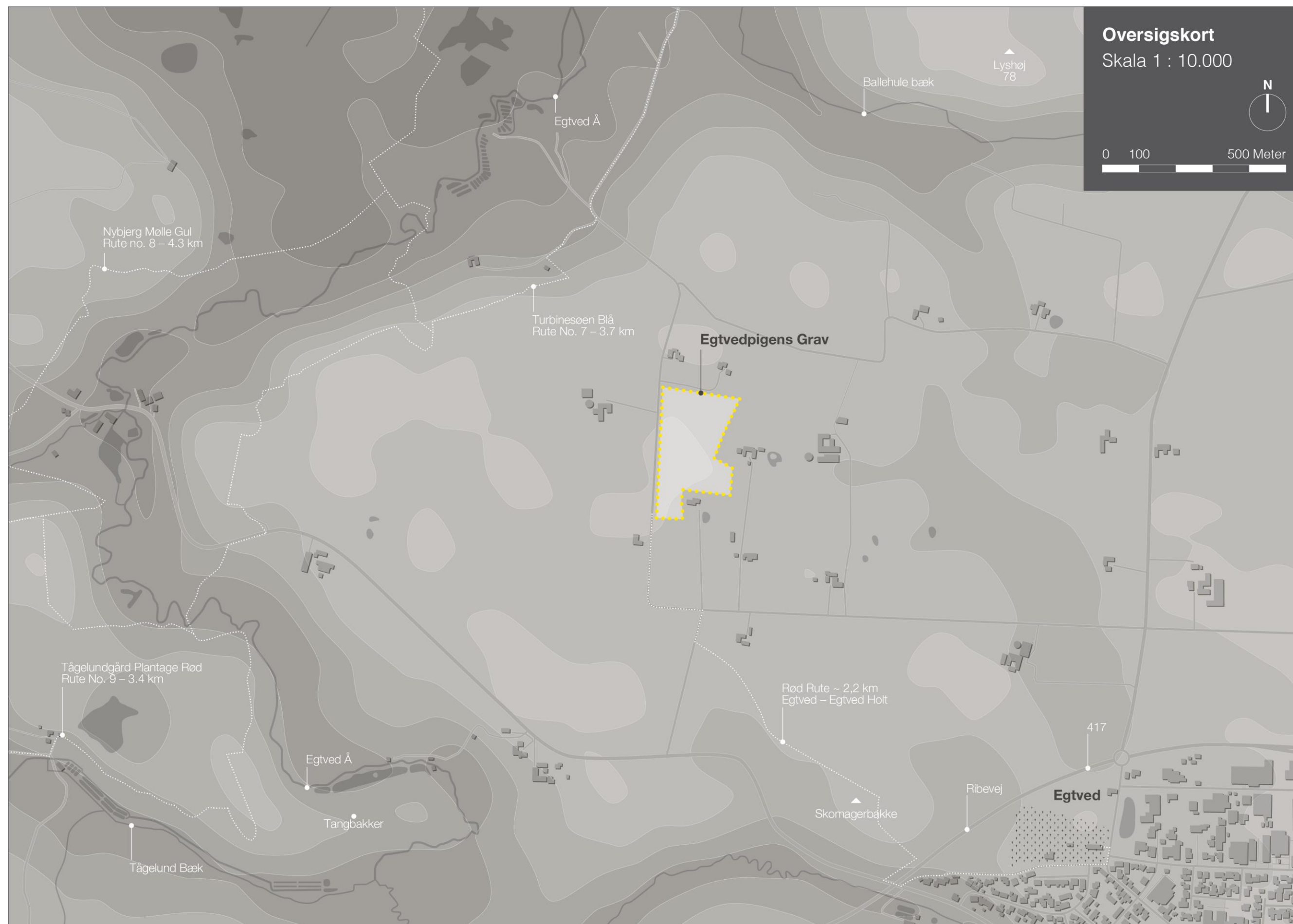
Oplevelsescenter Egtvedpigens Grav er uden restaurantområde, men da Egtved by ligger en kort gå- eller køretur derfra, så arbejder VejleMuseerne sammen med folkene bag Egtvedpigens Venner på at skabe et direkte bindeled mellem oplevelsescenteret og byen, så den besøgende kan benytte de gode faciliteter i form af café og butikker i Egtved by. Det arbejde understøtter en positiv udvikling i byen og er med til at skabe værdi for den enkelte borger.

Foreningen har også planer om at sætte forskelligt merchandise i produktion, der udvikles i samarbejde med VejleMuseerne for at sikre den rette sammenhæng, historik og æstetik i produkterne.

Det nære samspil med lokalbefolkningen i Egtved skatter VejleMuseerne højt, og det vil spejle sig positivt i den endelige oplevelse for den besøgende.

9. SÆRARRANGEMENTER

For at udbygge og vedligeholde det lokale engagement er det oplagt at tænke i årlige tilbagevendende events, som både oplevelsescentrets mange frivillige kan deltage i, men som også vil være attraktivt for mange af egnens andre beboere og turister på farten. Det kan for eksempel være:

Forår: Plukning af porse fra porsebeplantning på arealet. Porse blev fundet i den drik, Egtvedpigen fik med graven, og porse er ligeledes en populær ingrediens i hjemmelavet snaps.

Sommer: Fejring af sommersonhverv – årets længste dag markerer solens betydning. I bronzealderen ville årets længste dag være af stor betydning, da solen demonstrerede sin magt, og sommeren var en tid med frugtbare marker og græsningsarealer.

Efterår: Udplantning af forårsløg i mønster inspireret af bronzealderens symboler og helleristninger. Blomsterne vil blomstre på engen ved sæsonåbning. Ved brug af etårige planter kan man sikre, at engen hvert år vil blomstre i nye mønstre til glæde for de besøgende.

Udover større events, så kan Oplevelsescenter Egtvedpigens Grav bruges til særundervisning, foredrag om arkæologi og historie, arrangementer med praktisk og eksperimentel arkæologi, tusmørkefortællinger med guide i natten etc.

Det nye oplevelsescenter skal kobles op på eksisterende og populære vandreruter i området, for eksempel Hærvejsruten, og et samarbejde med Vejle Kommune og VisitVejle skal sikre koblingen med de øvrige rekreative muligheder og turistattraktioner i Vejle Ådal og omegn. Desuden skal Oplevelsescenter Egtvedpigens Grav være synlige over for skolerne og faglærerne, så stedet bliver et naturligt valg for skolebørn i Danmark.

Besøgende, der på egen hånd er længere tid omkring Oplevelsescenter Egtvedpigens Grav, har mulighed for at deltage i en skattejagt - en jagt på viden om Egtvedpigen og bronzealderens verden. For at gennemføre opgaverne må man ud på hele arealet og enkelte poster kan kun gennemføres, når det er mørkt. Opgaverne varierer fra at skulle finde en silhuet af Egtvedpigen i landskabet til at finde ud af, hvilken blomst Egtvedpigen havde med sig i graven. Ved indgangen til udstillingen er der opgaveark, som den besøgende kan tage med sig rundt på området. Deltagelsen sker på egen hånd og svarark med løsning kan afleveres i en opsat postkasse. Der vil desuden skabes en digital mulighed for at aflevere sine svar og få synlighed og anerkendelse for, at man har gennemført. Selve opgavearket får den besøgende med hjem som et minde. Skattejagten supplerer museumsoplevelsen, så den besøgende undervejs ikke blot bliver klogere på historien om Egtvedpigen, men får nye personlige perspektiver på forståelsen via den aktive deltagelse i læringen.

Hvor rammer solstrålen?

Kan du genkende symbolerne?

Løs gåderne på din vej.

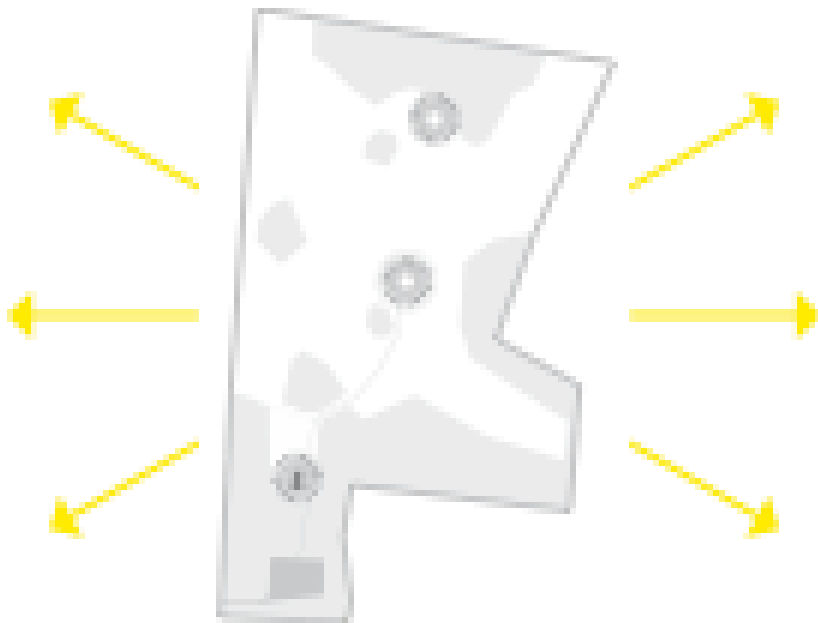

Hvilke planter fandtes i bronzealderen?

Kongernes Jelling

Tørskind Grusgrav

Leogoland Billund

Rørbæk Sø, Tinnet Krat og Gudenåens Udspring

Givskud Zoo

Gorilla Park Vejle

Kongens Kær

Et besøg ved Oplevelsescenter Egtvedpigens Grav kan kombineres med flere andre spændende attraktioner i området.

VejleMuseerne

OPLEVELSER I TIDEN

10 besøgssteder

Vejle Kunstmuseum ● Kulturmuseet Spinderihallerne ● Egtvedpigens Grav ● Randbøldalmuseet
Jernaldermiljøet i Vingsted ● Ravningbroen ● Vejle Vindmølle ● Bindeballe Station
Munkenes Teglovn ● Robert Jacobsen - Jean Clareboudt Landskabsskulptur i Tørskind

**GRATIS
ADGANG**

10. ANSØGER OG SAMARBEJDSPARTNERE

VejleMuseerne er Vejles store museumsorganisation, sammensat af 10 små og store udstillingssteder med gratis adgang. De besøgende kan bl.a. opleve en af Danmarks mest digitale kulturhistoriske udstillinger i Spinderihallerne, et af landets bedst bevarede moselig, Haraldskærkvinden, en imponerende samling af europæisk grafik fra 1400-tallet til 1800-tallet, herunder flere af Rembrandt, en skulpturpark skabt af Robert Jacobsen og hans elev Jean Clareboudt, Vejles vartegn som er den gamle vindmølle og imponerende fund fra oldtiden, nemlig Egtvedpigens Grav fra bronzealderen og vikingernes bro over Ravning Enge. Vi har godt 100.000 besøgende om året.

VejleMuseerne har ansvaret for arkæologiske udgravninger og undersøgelser i både Vejle, Fredericia og Hedensted Kommune, og i fælleskab med en række museer i Syddanmark driver VejleMuseerne Konserveringscentret i Vejle, der har ekspertise inden for kulturhistorisk, grafisk og maleri- og tekstilkonservering.

Vores vision er at skabe ny viden om kunst- og kulturarven, bevare den og formidle den for at skabe identitet og selvforståelse.

Vi vil være et museum, der er førende i Danmark indenfor oplevelsesrig, eksperimenterende og tværfaglig formidling – sammen med andre.

Og så vil vi kendes på at skabe oplevelser med kant og kraft.

Strategisk arbejder vi med to overordnede temaer i vores forskning:

Udfordrede fællesskaber og forskning på tværs. Kommunikativt og formidlingsmæssigt tager vi strategisk udgangspunkt i den besøgendes behov, vi stiler efter nye og tværfaglige samarbejder, og vi markedsfører os målrettet til flere forskellige brugere.

VejleMuseerne har et tæt samarbejde med andre aktører lige fra VisitVejle, Kongernes Jelling, Nationalmuseet, lokalråd, frivillige og Vejle Kommune.

Vejle Kommune og VejleMuseerne har de sidste seks år i tæt samarbejde løftet den kulturhistoriske formidling i Vejle Kommune markant, og arbejdet med Oplevelsescenter Egtvedpigens Grav bygger på erfaringerne fra følgende projekter:

- Fundraising og opbygning af Oplevelsescenter Kongernes Jelling i tæt samarbejde med Nationalmuseet og Art+Com fra Berlin. Forud for opbygningen og sideløbende hermed gennemførte VejleMuseerne sammen med Århus Universitet og Nationalmuseet en omfattende forskningsudgravning i Jelling, der omskrev store dele af historien om Jelling og Harald Blåtand, og VejleMuseerne tilvejebragte ny viden til udstillingerne i Jelling.
- Fundraising og opbygning af stort digitalt innovativt oplevelsesmuseum "Kulturmuseet Spinderihallerne" på 1000 m² i de originale fabriksbygninger i Spinderihallerne i Vejle. Kulturmuseet er i dag en integreret enhed i Danmarks største iværksætermiljø i Spinderihallerne og kan trække på en bred vifte af erfaring fra mere end 100 innovative virksomheder og kreative læringsmiljøer.
- Etablering af en helt ny museumsorganisation: VejleMuseerne, der i dag fremstår som en velfungerende stor hybrid og slagkraftig museumsorganisation, tæller 10 udstillings- og formidlingssteder, 45 medarbejdere og en driftsomsætning på knap 30 mio. om året. VejleMuseerne er et af de få fusionerede museer i Danmark, der virkelig er lykkedes, og vores tværfaglige hybride organisation med både arkæologer, antropologer, skolelærere, historikere, journalister og kunsthistorikere evner at arbejde på tværs og løse opgaver som denne optimalt.

VejleMuseerne har stået i spidsen for udviklingen af Oplevelsescenter Egtvedpigens Grav sammen med Vejle Kommune. Udviklingen er sket i et tæt samarbejde med Nationalmuseets bronzalderekspert, med Art+Com's arkitekt og designere, med Egtved Udviklingsråds medlemmer og med Aarhus Universitet i forbindelse med det igangværende Ph.d. projekt om bronzalderens kvinder.

Det er VejleMuseerne, der skal stå for drift og vedligeholdelse af Oplevelsescenter Egtvedpigens Grav. Det vil ske i samarbejde mellem museets ansatte og lokale frivillige engageret i foreningen Egtvedpigens Venner. Den løbende opdatering af udstillingen, der sikrer, at den nyeste forskning om bronzalderen er tilgængelig for de besøgende, står VejleMuseerne for.

Området beskyttet af flere fredninger. Før anlægsaktiviteter kan sættes i gang på arealet skal der søges dispensation fra Naturbeskyttelsesloven §3 og §50 samt fra Museumsloven i henhold til bestemmelserne for beskyttelseslinjen omkring fredede fortidsminder. Dette gælder for opførelsen af shelters, legepladser og gangstier på arealet.

Byggeriet af den nye udstillingsbygning bliver ikke direkte berørt af fredningerne, men her skal søges byggetilladelser efter den almindeligt gældende lovgivning. Der vil foreligge tilsagn på tilladelser før anlægsbyggeriet påbegyndes og en ny lokalplan for området skal udarbejdes og vedtages.

Både i Vejle Kommune og på VejleMuseerne tror vi på, at Oplevelsescenter Egtvedpigens Grav vil berige hver enkelt gæst med en uforglemmelig oplevelse året rundt. Oplevelsescenteret vil derudover give Egtvedpigens gravhøj den synlighed, fundstedet for et nationalt ikon fortjener på Danmarkskortet.

Ove Sørensen, Museumschef

Jens Ejner Christensen, Borgmester

Inger Pabst, Fmd. Egtved Udviklingsråd

Imprint

The content of this presentation is protected by copyright law.
All rights to the presentation and its contents rest with ART+COM AG.

The content of this presentation may not be copied in part or as a whole,
published, altered, translated, sold or used without the prior written consent
of ART+COM AG.

We hereby expressly state that the surrender, sending or consignment of
this presentation do not grant any rights of utilisation. The information, ideas
and content on this presentation may not be passed on to third parties
without our permission.

We would like to mention that parts of the pictures are used for layout
purposes only.

© ART+COM, 2017

ART+COM AG
Kleiststraße 23–26, 10787 Berlin
Fon: +49 30 21001-0
info@artcom.de, www.artcom.de

DMSW Landschaft
Maria Simons
Mariannenplatz 23, 10997 Berlin
simons@dmsw.de, www.dmsw.de